EURÓPSKA KOMISIA
GENERÁLNE
RIADITEĽSTVO PRE
OBLASŤ KLÍMY
Riaditeľstvo B – Trhy s uhlíkom a čistá mobilita

Usmernenie k výkladu prílohy I k smernici o ETS (okrem činností leteckej dopravy a námorných činností)

Aktualizácia platná od 2024

Usmerňovací dokument k systému EU ETS č. 0, aktualizovaná verzia, 19. decembra 2023

Tento dokument je súčasťou série dokumentov poskytnutých útvarmi Komisie na podporu vykonávania systému EU ETS (systém Európskej únie na obchodovanie s emisiami Európskej únie).

Usmernenie predstavuje názory útvarov Komisie v čase uverejnenia. Nie je právne záväzné.

Všetky usmernenia týkajúce sa systému EU ETS sú k dispozícii na stiahnutie z webovej stránky Komisie na tejto adrese: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu- ets_en

História verzií

Dátum	Stav verzie	Poznámky
18. marca 2010	uverejnené	Schválené Výborom pre zmenu klímy Platné od 2013 (3. fáza EU ETS)
19. decembra 2023	opätovne uverejnené	Aktualizácia po revízii smernice o ETS smernicou (EÚ) 2023/959 (v rámci balíka „Fit for 55“) Platné od 2024

OBSAH

1

1 ÚVOD 5

1.1 Stav tohto usmernenia 5

1.2 Rozsah pôsobnosti tohto usmernenia 6

1.3 Čo je nové v tomto usmernení? 7

2 ZARIADENIE 8

2.1 Všeobecné aspekty 8

2.2 Súvislosť s inými klasifikáciami činností 9

2.3 Rôzne otázky 10

2.3.1 Čo znamená „stacionárne“? 10

2.3.2 Hranice zariadenia a riešenie súvisiacich činností 11

2.3.3 Testovanie a výskum 11

2.3.4 Musí zariadenie vypúšťať skleníkové plyny? 12

2.3.5 Čo je emisia? 13

3 VYMEDZENIE ČINNOSTÍ V PRÍLOHE I 14

3.1 Spaľovacie činnosti 14

3.2 Spaľovanie vs. špecifickejšie činnosti 15

3.2.1 Bod 4 prílohy I 15

3.2.2 Špecifické činnosti s prahovou hodnotou kapacity vyjadrenou ako celkový menovitý tepelný príkon vyšší ako 20 MW 17

3.3 Vymedzenia činností uplatniteľné od roku 2024 18

3.4 Rôzne problémy s výkladom 19

3.4.1 Čo je „menovitý tepelný príkon“ 19

3.4.2 Výklad „výroby alebo spracovania“ kovov 20

3.4.3 Spaľovanie a spoluspaľovanie odpadu 21

3.4.4 Jednotky na (spolu)spaľovanie odpadu 22

3.4.5 Jednotky využívajúce výlučne biomasu 22

3.5 Možnosti pre zariadenia spadajúce pod prahovú hodnotu 20 MW 23

4 PRAVIDLO AGREGÁCIE 24

4.1 Kapacita 24

4.2 Doložka o agregácii 24

4.3 Rezervné a záložné jednotky a súbežné kapacity 25

4.4 Vymedzenie pojmu „jednotka“ 25

4.5 Postupný prístup (do konca roku 2025) 27

4.5.1 Určenie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS 27

4.5.2 Identifikovanie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, ale mohli by byť vylúčené ako „malé zariadenia“ podľa článku 27 28

4.5.3 Identifikovanie zariadení alebo jednotiek, ktoré by mohli byť vylúčené podľa článku 27a 29

4.5.4 Príklady 29

5 INÉ TÉMY 31

5.1 Čo je „väčšina organických chemikálií“? 31

5.2 Glyoxal a kyselina 2-oxoetánová 32

5.3 Kyselina dusičná, kyselina adipová, glyoxal a kyselina 2-oxoetánová 32

5.4 Výroba primárneho a sekundárneho hliníka 32

5.5 Vymedzenie nemocnice 33

5.6 Odsírovanie spalín 33

6 SPAĽOVANIE KOMUNÁLNEHO ODPADU – UPLATNITEĽNÉ OD ROKU 2024 ... 34

6.2 Činnosti súvisiace so spaľovaním komunálneho odpadu a doložka o agregácii 38

6.3 Jednotky na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu 39

6.4 Ako implementovať začlenenie len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania 40

7 ZMENY PLATNÉ OD ROKU 2026 41

7.1 Kritérium biomasy od roku 2026 41

7.2 Nový postupný prístup týkajúci sa agregácie spaľovacích jednotiek 46

7.2.1 Určenie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS 46

7.2.2 Identifikovanie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, ale mohli by byť vylúčené ako „malé zariadenia“ podľa článku 27 47

7.2.3 Identifikovanie zariadení alebo jednotiek, ktoré by mohli byť vylúčené podľa článku 27a 48

8 PRÍLOHA 49

8.1 Glosár 49

8.2 Príloha I k revidovanej smernici o ETS (okrem činností leteckej dopravy a námorných činností) 50

1 ÚVOD

1.1 Stav tohto usmernenia

Vývoj

Toto usmernenie navrhli konzultanti v úzkej spolupráci s Európskou komisiou, pričom sa zohľadnili informácie získané od odborníkov z členských štátov. Zohľadňujú sa v ňom diskusie v rámci technickej pracovnej skupiny pre monitorovanie, nahlasovanie, overovanie a akreditáciu (TWG MRVA) a všeobecné a bezodplatné prideľovanie kvót expertnej skupiny pre zmenu klímy (CCEG), ako aj písomné pripomienky zainteresovaných strán a odborníkov z členských štátov. Členovia TWG MRVA ho schválili na stretnutí 15. decembra 2023.

Stav aktualizácie 2023

Usmernenie odzrkadľuje stav smernice o ETS1 po revízii z roku 2023 platnej od 5. júna 20232. Väčšina zmien sa uplatňuje od 1. januára 2024. Ustanovenia týkajúce sa vypustenia pojmu výrobcovia elektrickej energie a zmeny kritéria na vylúčenie zariadení na biomasu platia od 1. januára 20263. Budú sa musieť zohľadniť v oznámení o vnútroštátnych vykonávacích opatreniach4 v roku 2024, ktoré sa bude vzťahovať na roky 2026 až 2030.

Štruktúra dokumentu

Tento dokument je preto štruktúrovaný takto:

- Kapitoly 2 až 5 sa týkajú súčasnej situácie a budú sa naďalej uplatňovať s výnimkou pravidiel o biomase (oddiely 3.4.5 a 4.5), ktoré sa uplatňujú do konca roka 2025.
- Kapitola 6 sa zaoberá povinnosťou spaľovní komunálneho odpadu vykonávať monitorovanie, nahlasovanie a overovanie od 1. januára 2024.
- Kapitola 7 poskytuje usmernenie k pravidlám o vylúčení zariadení na biomasu a „rozhodovací strom“ na zostavenie zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení v roku 2024, ktoré sa budú uplatňovať na zariadenia v období od 2026 do 2030.

Predchádzajúce usmerňovacie dokumenty poskytnuté Komisiou v súvislosti s rozsahom pôsobnosti systému EU ETS na zariadenia sa už neuplatňujú.

Usmernenie predstavuje názory útvarov Komisie v čase uverejnenia. Nie je právne záväzné. Právoplatné rozhodnutia týkajúce sa výkladu smernice o ETS môže vydať iba Európsky súdny dvor.

---

[1] Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES.

[2] T. j. vrátane týchto najnovších aktualizácií:
smernica (EÚ) 2023/958 (pre leteckú dopravu),
http://data.europa.eu/eli/dir/2023/958/oj, a smernica (EÚ) 2023/959,
http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj.
Konsolidované znenie smernice je dostupné na adrese: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087-20230605

[3] Článok 4 smernice (EÚ) 2023/959

[4] V článku 11 ods. 1 sa vyžaduje, aby členské štáty oznámili vnútroštátne vykonávacie opatrenia Komisii vrátane zoznamu zariadení a úrovní bezodplatného pridelenia kvót na ďalšie obdobie prideľovania. Lehota na toto oznámenie na obdobie 2026 až 2030 je do 30. septembra 2024.

1.2 Rozsah pôsobnosti tohto usmernenia

Vydávanie povolení nezmenené

Toto usmernenie *neposkytuje* pokyny týkajúce sa postupov, ktoré členské štáty uplatňujú pri vydávaní povolení na emisie skleníkových plynov. Prístup k určovaniu hraníc zariadení stanovených v povoleniach na emisie skleníkových plynov sa v jednotlivých členských štátoch líši. Preto sa neuvádzajú žiadne ďalšie usmernenia k definícii pojmov „prevádzkovateľ“ a „prevádzkáreň“. V niektorých členských štátoch získavajú priemyselné prevádzkárne (napr. v chemickom priemysle) jedno zastrešujúce povolenie na emisie skleníkových plynov pre celú prevádzkáreň, a preto sa považujú za jedno zariadenie, zatiaľ čo v iných členských štátoch by tá istá prevádzkáreň mohla získať samostatné povolenia na emisie skleníkových plynov, a považovala by sa preto za viac ako jednu prevádzkáreň.

Napríklad priemyselné zariadenia na kombinovanú výrobu tepla a elektriny (KVET) v jednom členskom štáte budú fungovať na základe samostatného povolenia na emisie skleníkových plynov, zatiaľ čo v iných členských štátoch budú fungovať na základe integrovaného povolenia na emisie skleníkových plynov spolu s priemyselným zariadením, do ktorého toto zariadenie na kombinovanú výrobu tepla a elektriny dodáva svoje teplo. V dôsledku týchto rozdielnych prístupov je úplná harmonizácia postupov vydávania povolení mimo rozsahu pôsobnosti tohto usmernenia.

Len stacionárne zariadenia

Toto usmernenie sa zaoberá len rozsahom pôsobnosti systému EU ETS v súvislosti so stacionárnymi zariadeniami. Usmernenie o rozsahu pôsobnosti v súvislosti s činnosťami leteckej dopravy nájdete v rozhodnutí Komisie 2009/450/ES5 a v usmerňovacom dokumente k nariadeniu o monitorovaní a nahlasovaní č. 2 („Všeobecné usmernenia pre prevádzkovateľov lietadiel“)6. Okrem toho sú mimo rozsahu pôsobnosti tohto dokumentu činnosti námornej dopravy a činnosti, na ktoré sa vzťahuje príloha III k smernici [t. j. systém obchodovania s emisiami pre odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia (ETS2)].

Smernica o ETS

Poznámka: Všetky odkazy na články alebo prílohy v tomto dokumente sa vzťahujú na smernicu o ETS, pokiaľ nie sú výslovne uvedené iné právne akty.

Pozri konsolidované znenie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087-20230605

Na účely tohto usmernenia sa systém EU ETS vzťahuje na systém obchodovania s emisiami pre stacionárne zariadenia (t. j. zariadenia, na ktoré sa vzťahuje kapitola III smernice o ETS).

[5] Rozhodnutie Komisie z 8. júna 2009 o podrobnom výklade činností leteckej dopravy uvedených v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES.

[6] https://climate.ec.europa.eu/system/files/2023-05/qd2_guidance_aircraft_en.pdf

1.3 Čo je nové v tomto usmernení?

Toto usmernenie bolo aktualizované v roku 2023 s cieľom zohľadniť revíziu smernice o ETS smernicou (EÚ) 2023/959 a ďalšie záležitosti (napr. aktualizácia odkazov na právne predpisy). Štruktúra dokumentu bola v maximálnej možnej miere zachovaná. Na zdôraznenie konkrétnych nových prvkov boli pridané nové kapitoly alebo oddiely:

- Od 1. januára 2024 sa uplatňujú niektoré nové definície činností v prílohe I. Boli zostavené v novom oddiele 3.3.
- Od 1. januára 2024 sú spaľovne komunálneho odpadu zahrnuté do systému EU ETS, ale len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania, bez povinnosti odovzdávať kvóty za nahlásené emisie. Usmernenie k spôsobu identifikácie príslušných zariadení je uvedený v kapitole 6. Keďže však *spoluspaľovanie* odpadu bolo už plne zahrnuté do systému EU ETS pred rokom 2024, príslušné časti usmernenia (oddiely 3.4.3 a 3.4.4) zostávajú zachované a dopĺňajú novú časť dokumentu.
- Od roku 2026 sa pravidlá vyňatia zariadení využívajúcich prevažne biomasu zo systému EU ETS výrazne zmenia, pričom sa zníži prahová hodnota (95 % namiesto „výlučného“ použitia) a bude sa vyžadovať, aby biomasa spĺňala kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov stanovené v RED II (smernica o energii z obnoviteľných zdrojov). Usmernenie k uplatňovaniu tohto nového prístupu je uvedené v oddiele 7.1.
- Postupný prístup uvedený v oddiele 4.5 na uplatňovanie „doložky o agregácii“ zostáva v platnosti do konca roka 2025. Nová verzia tohto „rozhodovacieho stromu“ je uvedená v oddiele 7.2 s uplatňovaním od roku 2026.
- Nová verzia prílohy I k smernici o ETS je priložená k tomuto dokumentu.

2 ZARIADENIE

2.1 Všeobecné aspekty

Smernica o ETS v niekoľkých prípadoch odkazuje na „zariadenia“. Pojem „zariadenie“ je definovaný v článku 3 písm. e) takto:

Definícia zariadenia

> *„zariadenie“ znamená stacionárnu technologickú jednotku, kde sa uskutočňuje jedna alebo viac činností uvedených v prílohe I a akákoľvek iná priamo súvisiaca činnosť, ktorá má technické spojenie s činnosťami vykonávanými v danej prevádzkárni a ktorá by mohla mať vplyv na emisie a znečisťovanie;*

Členské štáty zabezpečia, aby žiadne zariadenia nevykonávali činnosti uvedené v prílohe I, pokiaľ ich prevádzkovateľ nie je držiteľom povolenia na emisie skleníkových plynov (článok 4)7 alebo zariadenie nebolo vylúčené zo systému EU ETS podľa článku 27 alebo článku 27a ods.18.

Vzťah povolenia na emisie skleníkových plynov a plánu monitorovania

Povolenie na emisie skleníkových plynov musí obsahovať opis činností a emisií zo zariadenia, ako aj plán monitorovania. Zmeny v hraniciach zariadení stanovených v existujúcich povoleniach alebo nových povoleniach na emisie skleníkových plynov by mohli byť potrebné v dôsledku zmien prílohy I k smernici o ETS. V súlade s tým môže byť potrebné predložiť príslušným orgánom na schválenie aj zmeny v pláne monitorovania alebo nové plány monitorovania.

S cieľom predísť príliš častým zmenám povolenia na emisie skleníkových plynov v dôsledku zmien v pláne monitorovania môžu členské štáty povoliť prevádzkovateľom zmenu plánu monitorovania bez zmeny povolenia [článok 6 ods. 2 písm. c)]. Okrem toho sa v článkoch 15 a 16 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní9 stanovujú pravidlá aktualizácie plánov monitorovania (pozri aj oddiel 5.6 usmerňovacieho dokumentu č. 1 k nariadeniu o monitorovaní a nahlasovaní10).

Výhoda širokých hraníc zariadenia

Ak v tej istej prevádzkárni prevádzkuje ten istý prevádzkovateľ niekoľko zariadení, na tieto zariadenia sa môže vzťahovať jedno povolenie na emisie skleníkových plynov (článok 6 ods. 1). Je potrebné poznamenať, že pri uplatňovaní prechodných pravidiel harmonizácie bezodplatného prideľovania platné v celej Únii podľa článku 10a môže mať čo najširšie vymedzenie hraníc zariadení niekoľko výhod. Najmä v prípade viacerých zariadení v tej istej prevádzkárni, ktoré navzájom prenášajú teplo, sa uplatňovanie pravidiel platných v celej Únii zjednoduší, ak bude existovať spoločné povolenie na emisie skleníkových plynov.

Súvisiaca činnosť

Príslušný orgán rozhodne, či má byť do hraníc zariadenia zahrnutá „súvisiaca činnosť“. Pre spaľovacie jednotky existuje na tento účel osobitné ustanovenie v prílohe I k smernici o ETS (pozri oddiel 2.3.2).

---

[7] V prípade spaľovní komunálneho odpadu zahrnutých od roku 2024 len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania nie sú členské štáty povinné vydávať povolenie. Podrobnosti sú uvedené v oddiele 6.4.

[8] V prípade malých zariadení vylúčených zo systému EU ETS podľa článku 27 a článku 27a ods. 1 a s cieľom zabezpečiť, aby sa na tieto zariadenia naďalej vzťahovali opatrenia na monitorovanie a nahlasovanie v súlade s článkom 14, môže členský štát tiež vyžadovať, aby mali malé zariadenia povolenie na emisie skleníkových plynov, aj keď sú vylúčené zo systému EU ETS.

[9] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012, konsolidované znenie: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-08-28

[10] Usmerňovací dokument č. 1 k nariadeniu o monitorovaní a nahlasovaní („všeobecné usmernenie pre zariadenia“), **https://climate.ec.europa.eu/system/files/2023-03/gd1_guidance_installations_en.pdf**

Okrem toho kritériá stanovené definíciou „zariadenia“ (pozri vyššie) na definovanie priamo súvisiacich činností sú:

- priamo súvisiaca činnosť má technické spojenie s činnosťami uvedenými v prílohe I; a
- Mohla by mať vplyv na emisie skleníkových plynov zariadenia.

Ak nie je možný vplyv na emisie skleníkových plynov alebo neexistuje technické spojenie, súvisiaca činnosť by nemala byť zahrnutá do povolenia/plánu monitorovania. Ak by mohli existovať emisie skleníkových plynov, kritérium „technického spojenia“ si vyžaduje ďalšie úvahy, ako napríklad:

- Je súvisiaca činnosť nevyhnutnou súčasťou výrobného procesu, na ktorú sa inak vzťahuje činnosť uvedená v prílohe I? Ak výroba nie je možná bez súvisiacej činnosti [napr. ak ide o zásobovanie potrebnými vstupmi (stlačený vzduch)] alebo ak je výrobok bez súvisiacej činnosti nepredajný (napr. balenie výrobkov), je to potvrdením, že súvisiaca činnosť je súčasťou zariadenia.
- Technické spojenia okrem iného zahŕňajú všetky druhy (stacionárnych) dopravníkov a potrubí na prepravu materiálov a tovaru, palív, tepelných médií atď. medzi technickými jednotkami. Za technické spojenia možno považovať aj káble na prenos elektrickej energie a informácií, ak by ich prerušenie viedlo k nevyhnutnému zastaveniu výrobného procesu.

Jedno zariadenie, jeden prevádzkovateľ

Jedno zariadenie môže mať len jedného prevádzkovateľa. Na to, aby bola súvisiaca činnosť súčasťou zariadenia, sa preto vyžaduje, aby bola pod kontrolou11 toho istého prevádzkovateľa. Ak existujú dvaja rôzni prevádzkovatelia, časti prevádzkované každým prevádzkovateľom musia byť označené ako samostatné zariadenia. Samotné vlastníctvo zariadenia alebo jednotky v rámci zariadenia nie je rozhodujúcim kritériom. V tejto súvislosti by jednotky s rôznym vlastníctvom, ktoré sú technicky spojené a v skutočnosti ich prevádzkuje jeden prevádzkovateľ s rozhodujúcou hospodárskou právomocou nad technickým fungovaním týchto jednotiek, mali byť zahrnuté do toho istého povolenia na emisie skleníkových plynov.

Všetky priamo súvisiace činnosti uvedené v tomto dokumente sa budú musieť zohľadniť na účely bodov 3 a 5 prílohy I (pozri oddiel 4.2 a postupný prístup v oddieloch 4.5 a 0).

2.2 Súvislosť s inými klasifikáciami činností

Činnosť nie je klasifikáciou sektora

Pri určovaní pokrytia systému EU ETS (a zostavovaní úplného zoznamu zahrnutých zariadení) sú jedinými relevantnými kritériami činnosti uvedené v prílohe I k smernici o ETS.

S určitými výhradami však môže byť užitočné nahliadnuť do iných zoznamov zariadení založených na iných klasifikáciách, ako je NACE alebo príloha I k smernici o priemyselných emisiách (IED).

Zatiaľ čo NACE sa používa na identifikáciu sektorov alebo subsektorov vystavených značnému riziku úniku uhlíka, NACE môže poskytnúť len prvý hrubý odhad toho, kde nájsť zariadenia začlenené do systému EU ETS. Väčšina zariadení, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS,

[11] V článku 3 písm. f) smernice o ETS sa vymedzuje: *„„prevádzkovateľ“ znamená osobu, ktorá prevádzkuje alebo riadi zariadenie, alebo ktorej je delegovaná rozhodujúca hospodárska právomoc nad technickým fungovaním zariadenia, v prípadoch ak to ustanovujú vnútroštátne právne predpisy“.*

Sa nachádza v kategóriách NACE12 B (Ťažba a dobývanie), C (Priemyselná výroba) a D (Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu). Činnosť „spaľovanie palív“ sa však môže vyskytovať vo všetkých typoch kategórií NACE, nielen v priemyselných. Príkladmi takýchto nepriemyselných zariadení sú spaľovacie jednotky v skleníkoch, nemocniciach, univerzitách a kancelárskych budovách, kompresorové stanice v sieťach na prepravu zemného plynu atď. Vykonávanie „priemyselnej činnosti“ teda nie je určujúcim faktorom pri rozhodovaní o tom, či zariadenie spadá do rozsahu systému EU ETS.

Rozsah pôsobnosti odlišný od IED

Niektoré činnosti uvedené v prílohe I k smernici o ETS nie sú totožné s činnosťami v prílohe I k smernici IED13. V niekoľkých prípadoch sa hranice zariadení súvisiace so systémom EU ETS môžu líšiť od hraníc zariadení súvisiacich s IED (napr. v súvislosti s čistiarňami odpadových vôd, skládok na mieste atď.). Doložka o agregácii smernice o ETS pre spaľovacie zariadenia (pozri kapitolu 4) sa takisto líši od IED. Zatiaľ čo zoznam zariadení IED môže poskytnúť dobrý prvý odhad, každé zariadenie sa musí posudzovať individuálne, pokiaľ ide o začlenenie do systému EU ETS.

2.3 Rôzne otázky

2.3.1 Čo znamená „stacionárne“?

Stacionárne, ale nie trvalé

Každá technická jednotka, ktorá je pripojená k zariadeniu a slúži na účel, ktorý zvyčajne vyžaduje, aby bola jednotka počas prevádzky stacionárna, sa považuje za súčasť tohto zariadenia. Napríklad niektoré typy zariadení sú stacionárne len počas určitého obdobia, ako sú terminály LNG14 a asfaltárne, a možno ich presunúť na iné miesto. Počas prevádzky sú však stacionárne. Povolenie na emisie skleníkových plynov by malo jasne identifikovať takéto jednotky ako súčasť zariadenia. Okrem toho môžu byť núdzové a záložné generátory elektriny inštalované v pohyblivých kontajneroch, ale z bezpečnostných dôvodov ich nemožno zo zariadenia odstrániť. Takéto jednotky by sa mali považovať za „stacionárne“.

Za stacionárne by sa mali považovať aj testovacie stanovištia pre motory, turbíny a ekvivalentné výrobky. Aj keď sú testované produkty po teste odstránené, výrobné zariadenia, ako je prívod paliva a výfukový komín, sú stacionárne15 a mali by sa považovať za neoddeliteľnú súčasť zariadenia.

Pojazdné stroje

Vymedzenie pojmu „stacionárne“ nezahŕňa pojazdné stroje a vozidlá (napríklad nákladné vozidlá, vysokozdvižné vozíky, buldozéry, služobné vozidlá atď.), ktoré sú pojazdné v momente plnenia svojich úloh. Ich spotreba paliva a emisie však budú zahrnuté do ETS2, ak sa použijú na činnosti uvedené v prílohe III k smernici o ETS alebo na činnosti zahrnuté členským štátom v súlade s článkom 30j smernice16.

---

[12] Podľa NACE rev.2, **https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5902521/KS-RA- 07-015-EN.PDF**

[13] Väčšina organických chemikálií, keramické výrobky atď.

[14] Poznámka: Ak je na lodi nainštalovaný terminál LNG alebo iné zariadenia na mori, ako sú ropné plošiny, emisie z lodného motora by boli zahrnuté do systému EU ETS pre námornú dopravu, kým je pojazdný. Ak sa však lodný motor používa počas stacionárneho režimu (napr. na výrobu elektriny alebo vykurovanie), jeho emisie sa musia zahrnúť do povolenia na emisie skleníkových plynov, ktoré sa vyžadujú na to, aby bol stacionárny.

[15] Upozorňujeme, že takéto testovacie stanovištia by sa mohli považovať za „jednotky“ (pozri oddiel 4.4), ak sa dajú použiť samostatne, a mohli by spadať pod pravidlo *de minimis* 3 MW v bode 3.

[16] Pre ETS2 bude uverejnený samostatný usmerňovací dokument.

Je potrebné uviesť, že kapitola III „Stacionárne zariadenia“ smernice o ETS sa vzťahuje na všetky činnosti uvedené v prílohe I okrem činností leteckej dopravy a námorných činností. Zahŕňa činnosť „Preprava skleníkových plynov na účely geologického ukladania v úložisku povolená podľa smernice 2009/31/ES, s výnimkou emisií, na ktoré sa vzťahuje iná činnosť podľa tejto smernice“, hoci môže v reťazci držby zahŕňať nestacionárne prvky. Vylúčenie emisií, na ktoré sa vzťahuje iná činnosť, znamená, že na emisie zo spaľovania palív v námornej doprave a v cestnej doprave (napr. nákladné autá) by sa vzťahovala námorná činnosť a činnosť ETS2 po jej začatí. Pred začatím ETS2 by sa na emisie z cestnej dopravy mal vzťahovať existujúci systém EU ETS (pravidlá sa pripravujú).

2.3.2 Hranice zariadenia a riešenie súvisiacich činností

Použitie najširších hraníc zariadenia

Hranice zariadenia by sa mali stanoviť čo najširšie. To sa podporuje bodom 5 prílohy I:

> *„Keď sa zistí, že prahová hodnota kapacity akejkoľvek činnosti z tejto prílohy sa v nejakom zariadení prekročí, všetky jednotky, v ktorých sa spaľujú palivá, okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu, sa začlenia do povolenia na emisie skleníkových plynov.“*

To tiež naznačuje, že „priamo súvisiace činnosti“, ako sa uvádza vo vymedzení zariadenia, sú predovšetkým spaľovacie jednotky. Iné činnosti, ktoré nevypúšťajú skleníkové plyny, ale môžu byť relevantné podľa IED z dôvodu emisií iných znečisťujúcich látok, sú v rámci systému EU ETS často irelevantné.

Malé jednotky, ako sú ohrievače pre kancelárske budovy patriace k danej prevádzkárni, by sa mali považovať za súčasť zariadenia a mali by byť zahrnuté do povolenia na emisie skleníkových plynov.

V súvislosti s frázou *„okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu“* pozri oddiely 3.4.3 a 3.4.4, ako aj kapitolu 6.

2.3.3 Testovanie a výskum

Výskum

V bode 1 prílohy I sa uvádza:

> *„Táto smernica sa nevzťahuje na zariadenia ani časti zariadení používané na výskum, vývoj a testovanie nových výrobkov a procesov.“*

Čisto výskumné činnosti (ako sú pilotné prevádzky alebo dokonca malé prevádzky) možno zvyčajne identifikovať na základe ich environmentálnych povolení alebo iných typov písomného stanoviska poskytnutého príslušným orgánom (pokiaľ to vyžadujú vnútroštátne právne predpisy). Výroba tovaru (aj keď je predajný) nie je hlavným účelom takýchto zariadení alebo technických jednotiek. Takéto zariadenia alebo časti zariadení by sa nemali zahrnúť do výpočtu kapacity zariadenia na účely rozhodovania o jeho začlenení do systému EU ETS.

„Testovanie nových výrobkov a procesov“ sa často vykonáva počas obmedzeného obdobia (niekoľko hodín až niekoľko dní) v existujúcich zariadeniach v komerčnom rozsahu.

To zahŕňa optimalizačné testy, testovanie nových surovín alebo výroba nových tried výrobkov. Takéto príležitostné testy je potrebné chápať ako štandardné pre bežné priemyselné prevádzky a nemožno ich preto chápať ako dôvod na vylúčenie celého zariadenia zo systému EU ETS, ani pri výpočte kapacity (menovitý tepelný príkon alebo výrobná kapacita) zariadenia.

Uvedenie do prevádzky

Ďalším typom testu je obdobie činností pred uvedením do prevádzky alebo pri spustení nových zariadení alebo po významných technických zmenách v existujúcich zariadeniach. Takéto činnosti pred uvedením do prevádzky alebo pri spustení sú neoddeliteľnou súčasťou prevádzky zariadení, a preto sa na ne musí v plnom rozsahu vzťahovať povolenie na emisie skleníkových plynov a plán monitorovania. Presné monitorovanie však môže byť niekedy náročné, pokiaľ nie je dokončená konštrukcia zariadenia. V nariadení o monitorovaní a nahlasovaní sa vyžaduje17 úplnosť monitorovania všetkých emisií vrátane nezvyčajných situácií, ako napríklad pri spustení. Týka sa to aj fázy uvedenia do prevádzky18. Pokiaľ ide o povoľovanie vo všeobecnosti (pozri oddiel 1.2), rozhodnutie o tom, či môže byť prijateľné, ak zjednodušený plán monitorovania (mal by sa uplatniť prístup na nízkej úrovni alebo núdzový prístup) schvaľuje príslušný orgán až do spustenia úplnej pravidelnej prevádzky, sa ponecháva na vnútroštátnu prax povoľovania a posúdení príslušného orgánu. Malo by sa zabezpečiť, aby prístupy na nízkej úrovni neviedli k podhodnoteniu emisií.

2.3.4 Musí zariadenie vypúšťať skleníkové plyny?

Nové: možné zariadenia s nulovými emisiami

V článku 2 ods. 1 prvej vete sa opisuje rozsah pôsobnosti smernice o ETS takto: *„Táto smernica sa vzťahuje na činnosti uvedené v prílohách I a III a na skleníkové plyny uvedené v prílohe II.“*19 Tým sa objasňuje, že relevantným kritériom na začlenenie do systému EU ETS je činnosť vykonávaná v zariadení (a prípadne spĺňajúca jeho prahovú hodnotu), a nie to, či zariadenie skutočne vypúšťa skleníkové plyny, na ktoré sa vzťahuje smernica. V tejto súvislosti upozorňujeme na oddiel 3.5 o možnosti, aby zariadenia zostali v systéme EU ETS, ak klesnú pod hranicu 20 MWth, a oddiel 3.3 o aktualizovaných definíciách činností v prílohe I k smernici o ETS.

---

[17] Článok 20 ods. 1 posledný pododsek nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní: *„Prevádzkovateľ zahrnie aj emisie z pravidelnej prevádzky a mimoriadnych udalostí vrátane uvádzania do prevádzky a vyraďovania z prevádzky alebo havarijných situácií v rámci obdobia nahlasovania, s výnimkou emisií z pojazdných strojov využívaných na účely prepravy.“*

[18] Európsky súdny dvor (vec C 457/15), Vattenfall Europe Generation AG proti Bundesrepublik Deutschland: V rozsudku sa uvádza, že emisie z mimoriadnych udalostí, ako sú tie, ktoré vznikli počas skúšobného obdobia zariadenia pred spustením bežnej prevádzky, sa musia tiež zohľadniť na účely monitorovania a nahlasovania emisií.

[19] V súlade so zmenami smernice o ETS z roku 2023, ktorými sa zaviedlo citované znenie nahrádzajúce znenie „Táto smernica sa vzťahuje na emisie z činností…“. Upozorňujeme, že táto zmena má vplyv na výklad vo veci C-577/16, rozsudok Európskeho súdneho dvora z 28. februára 2018, Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH proti Bundesrepublik Deutschland.

2.3.5 Čo je emisia?

Zmenou smernice o ETS z roku 2023 sa aktualizovalo vymedzenie pojmu „emisie“ v článku 3 písm. b) takto: *„„emisie“ je uvoľňovanie skleníkových plynov ~~do atmosféry~~ zo zdrojov v zariadení alebo uvoľňovanie plynov z lietadla vykonávajúceho leteckú činnosť uvedenú v prílohe I alebo z lodí vykonávajúcich činnosť námornej dopravy uvedenú v prílohe I, pričom ide o plyny špecifikované v súvislosti s danou činnosťou, alebo uvoľňovanie skleníkových plynov zodpovedajúcich činnosti uvedenej v prílohe III;“*.

Vypustenie spojenia „do atmosféry“ vo vymedzení nemá vplyv na to, či by zariadenie malo byť zahrnuté do systému EU ETS alebo do hraníc zariadenia. Pripravuje však cestu k jednotnému zaobchádzaniu s prenosom CO2 a činnosťami zachytávania a využívania uhlíka (CCU) [článok 12 ods. 3 písm. b) smernice o ETS].

3 VYMEDZENIE ČINNOSTÍ V PRÍLOHE I

3.1 Spaľovacie činnosti

Kodifikované široké vymedzenie

Systém EU ETS používa široké vymedzenie pojmu spaľovacie činnosti:

> *„spaľovanie“ je každá oxidácia palív bez ohľadu na to, akým spôsobom sa využíva teplo, elektrická alebo mechanická energia, ktoré boli vyrobené v tomto procese, a ostatné priamo s tým spojené činnosti vrátane mokrého čistenia odpadového plynu“.*

Hoci sa to v smernici výslovne neuvádza, ale v rovnakom duchu jednoznačnej všeobecnosti by sa „palivo“ na účely systému EU ETS pre zariadenia20 malo vymedziť ako „akýkoľvek tuhý, kvapalný alebo plynný horľavý materiál“21.

Splyňovanie je oxidačný proces, aj keď sa používa menšie ako stechiometrické množstvo kyslíka. Pri pyrolýze sa musí do procesu privádzať teplo a kyslík zvyčajne chýba. Plynné produkty pyrolýzy a splyňovania sa zvyčajne používajú ako palivo na mieste. Dá sa teda predpokladať prítomnosť spaľovania.

Sektorovo nezávislé

Vymedzenie spaľovania sa vzťahuje na všetky druhy hospodárskych činností, vrátane priemyselných činností uvedených v prílohe I k smernici o ETS, ako aj tých, ktoré nie sú uvedené v tejto prílohe (napr. miešanie asfaltu, výroba textílií atď.), ako aj na sektor služieb (pozri oddiel 2.2), bez ohľadu na to, či sa využíva priamo teplo (napr. v peci na ohrev ocele) alebo teplonosné médium (para, horúca voda atď.). Aj keď sa vytvorené teplo vôbec nevyužíva (fakle resp. poľné horáky a v niektorých jednotkách dodatočného spaľovania22), existencia spaľovania povedie k zahrnutiu do systému EU ETS, pretože vo vymedzení spaľovania sa objasňuje, že k spaľovaniu dochádza „*bez ohľadu na to, akým spôsobom sa využíva teplo, elektrická alebo mechanická energia, ktoré boli vyrobené v tomto procese*“. Ďalej sú zahrnuté všetky spaľovacie jednotky, z ktorých sa využíva iba mechanická energia bez použitia tepla alebo výroby elektriny. To sa vzťahuje napr. na potrubné kompresorové stanice a iné kompresory priamo poháňané turbínami alebo motormi.

Skutočnosť, že vymedzenie je veľmi široké, je podporená bodom 3 prílohy I, v ktorom sa uvádza *neúplný* zoznam typov spaľovacích jednotiek, ktoré *zahŕňajú*

> *„všetky typy kotlov, horákov, turbín, ohrievačov, priemyselných pecí, spaľovacích pecí, vypaľovacích pecí, sušiacich pecí, pecí, sušičiek, motorov, palivových článkov, chemických spaľovacích jednotiek, fakieľ resp. poľných horákov a termických alebo katalytických jednotiek dodatočného spaľovania“.*

Zaobchádzanie so spalinami

Ďalším dôsledkom vymedzenia spaľovania sú súvisiace činnosti relevantné nielen v kontexte hraníc zariadení, ale aj v rámci činnosti „spaľovanie palív“. Tým sa objasňuje, že emisie z procesov môžu vzniknúť ako súčasť spaľovacích činností23, najmä emisie CO2 z odsírovania, z jednotiek deNOx (napr. keď sa ako redukčné činidlo používa močovina) atď.24

---

[20] Smernica obsahuje iné vymedzenie pojmu „palivo“ na účel ETS2.

[21] Rovnaké vymedzenie ako v článku 3 ods. 24 IED.

[22] Upozorňujeme, že medzi spálenými plynmi a pomocným palivom nemožno odôvodniť žiadny rozdiel.

[23] Pozri aj oddiel 1 prílohy IV k nariadeniu o monitorovaní a nahlasovaní.

[24] Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní obsahuje špecifické pravidlá na monitorovanie týchto emisií z procesov spojených so spaľovaním. Okrem toho sú zahrnuté do výpočtu referenčných hodnôt tepla a paliva podľa FAR (pravidlá bezodplatného prideľovania), delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/331, http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj

3.2 Spaľovanie vs. špecifickejšie činnosti

3.2.1 Bod 4 prílohy I

Činnosti s prahovými hodnotami výroby

V prílohe I je uvedených 11 činností, pre ktoré sa prahová hodnota kapacity (ak existuje) nevyjadruje ako celkový menovitý tepelný príkon, ale ako „výrobná kapacita“, „kapacita tavenia“ alebo len „kapacita“. Medzi tieto činnosti patrí:

Tabuľka 1: Činnosti, ktorých prahová hodnota kapacity nie je vyjadrená ako celkový menovitý tepelný príkon (uplatniteľné od 1. januára 2024)

Činnosti	**Príslušná kapacita**	**Príslušná prahová hodnota kapacity, ktorá sa má**
Výroba železa alebo ocele (primárne alebo sekundárne tavenie) vrátane kontinuálneho liatia	Kapacita	2,5 tony za hodinu
Výroba cementového slinku	Výrobná kapacita	500 ton za deň (v rotačných peciach) 50 ton za deň (v iných peciach)
Výroba vápna alebo kalcinácia dolomitu a magnezitu	Výrobná kapacita	50 ton za deň
Výroba skla vrátane sklených vlákien	Kapacita tavenia	20 ton za deň
Výroba keramických výrobkov vypaľovaním, hlavne krytinových škridiel, tehál, žiaruvzdorných tvárnic, obkladačiek, kameniny alebo porcelánu	Výrobná kapacita	75 ton za deň
Výroba izolačného materiálu z minerálnej vlny využívajúcej sklo, kameň alebo trosku	Kapacita tavenia	20 ton za deň
Sušenie alebo kalcinácia sadrovca alebo výroba sadrokartónu a iných výrobkov zo sadrovca, s kalcinovanou sadrou alebo sušenou druhotnou sadrou	Výrobná kapacita	20 ton za deň
Výroba papiera alebo lepenky	Výrobná kapacita	20 ton za deň
Priemyselná výroba sadzí zahŕňajúca karbonizáciu organických látok, ako sú oleje, dechty, zvyšky z krakovania a destilácie	Výrobná kapacita	50 ton za deň
Výroba väčšiny organických chemikálií krakovaním, reformovaním, čiastočnou alebo celkovou oxidáciou alebo podobnými postupmi	Výrobná kapacita	100 ton za deň
Výroba vodíka (H2) a syntézneho plynu	Výrobná kapacita	5 ton za deň

V bode 4 prílohy I sa stanovuje:

> *„Ak jednotka slúži na činnosť, pre ktorú prahová hodnota nie je vyjadrená ako celkový menovitý tepelný príkon, pri rozhodovaní o začlenení do systému EU ETS má prednosť prahová hodnota tejto činnosti.“*

V tomto bode sa stanovuje, že pri rozhodovaní o začlenení do systému EU ETS majú prednosť prahové hodnoty kapacity špecifické pre jednotlivé činnosti uvedené v tabuľke 1 (nad prahovou hodnotou kapacity celkového menovitého tepelného príkonu). Táto prahová hodnota kapacity špecifická pre jednotlivé činnosti má iba prednosť a nevylučuje uplatnenie inej prahovej hodnoty vyjadrenej ako celkový menovitý tepelný príkon.

V niektorých prípadoch možno jednotku priradiť do dvoch rôznych kategórií činností, napr. pec na výrobu skla, ktorú možno považovať za spaľovaciu jednotku (ak je prahová hodnota pre všetky spaľovacie jednotky vyjadrená ako celkový menovitý tepelný príkon) alebo jednotka určená na činnosť „výroba skla“ (ak prahová hodnota nie je vyjadrená ako celkový menovitý tepelný príkon, ale ako denná tonáž). V takom prípade:

1. Ak sú v zariadení prekročené obe prahové hodnoty, prahová hodnota nevyjadrená ako celkový menovitý tepelný príkon má prednosť pred druhou prahovou hodnotou a zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS ako vykonávajúce činnosť zodpovedajúcu tejto prahovej hodnote (t. j. ako vykonávajúce „výrobu skla“ v už uvedenom príklade). Činnosť, v rámci ktorej je zariadenie zahrnuté do systému EU ETS, môže byť relevantná z rôznych dôvodov:
   - v súvislosti s informáciami, ktoré sa majú predložiť na otvorenie holdingového účtu prevádzkovateľa;
   - v súvislosti s obsahom povolenia na emisie skleníkových plynov;
   - v súvislosti s určením možnosti vylúčenia ako malého zdroja emisií (pozri oddiel 4.5.2).
2. Ak je v zariadení prekročená len jedna z prahových hodnôt (napr. prahová hodnota celkového menovitého tepelného príkonu 20 MW), zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS ako vykonávajúce súvisiacu činnosť (v tomto príklade ako vykonávajúce činnosť „spaľovanie palív“).
3. Ak v zariadení nie je prekročená žiadna z prahových hodnôt, zariadenie nie je zahrnuté do systému EU ETS.

Príklad: Zariadenie na výrobu keramických výrobkov prevádzkuje 3 jednotky: dve keramické pece a jedno zariadenie KVET.

Ak keramické zariadenie prekročí prahovú hodnotu 75 ton za deň, zariadenie sa zaradí do systému EU ETS. V povolení na emisie skleníkových plynov musí byť uvedená činnosť z prílohy I „Výroba keramických výrobkov“. Bez ohľadu na celkový menovitý tepelný príkon zariadenia KVET musí byť táto jednotka zahrnutá aj do povolenia na emisie skleníkových plynov (a/alebo do plánu monitorovania) podľa článku 5 prílohy I[25]. Osobitná situácia nastáva v prípade, ak samotné zariadenie KVET prekročí prahovú hodnotu 20 MW pre menovitý tepelný príkon. V takom prípade by mala byť v povolení na emisie skleníkových plynov uvedená aj činnosť z prílohy I „Spaľovanie palív“.

Ak keramické zariadenie nepresiahne prahovú hodnotu 75 ton za deň, musí sa pokračovať v hodnotení, aby sa potvrdilo, či sa v tomto zariadení vykonáva činnosť „spaľovanie palív“. Ak presiahne 20 MW, toto zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS. V povolení na emisie skleníkových plynov sa následne uvedie činnosť „spaľovanie palív“.

[25] *„Keď sa zistí, že prahová hodnota kapacity akejkoľvek činnosti z tejto prílohy sa v nejakom zariadení prekročí, všetky jednotky, v ktorých sa spaľujú palivá, okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu, sa začlenia do povolenia na emisie skleníkových plynov.“*

3.2.2 Špecifické činnosti s prahovou hodnotou kapacity vyjadrenou ako celkový menovitý tepelný príkon vyšší ako 20 MW

Činnosti, ktoré možno považovať za spaľovanie

V prílohe I sú uvedené štyri činnosti (okrem činnosti „spaľovanie palív“), ktorých špecifická činnosť je spojená s prahovou hodnotou kapacity vyjadrenou ako „s prevádzkou spaľovacích jednotiek s celkovým menovitým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW“ (pozri tabuľku 2).

Tieto činnosti mohli byť zahrnuté do prílohy I ako činnosť „spaľovanie palív“ len preto, že na ich zaradenie by postačovalo široké vymedzenie spaľovania. Tieto činnosti (napr. spracovanie železných a neželezných kovov) však môžu viesť aj k emisiám z procesov (napr. z redukčných činidiel, grafitových elektród atď.), pričom v takom prípade by neboli zahrnuté do systému EU ETS, ak by tieto činnosti spadali iba pod samotnú činnosť „spaľovanie palív“26. Samostatný zoznam týchto činností z prílohy I spolu s prahovou hodnotou kapacity 20 MW objasňuje, že všetky emisie pochádzajúce z príslušnej činnosti sú zahrnuté do systému EU ETS, nielen tie, ktoré sa týkajú spaľovania.

Tabuľka 2: Špecifické činnosti uvedené v prílohe I spojené s prahovou hodnotou kapacity vyjadrenou ako „s prevádzkou spaľovacích jednotiek s celkovým menovitým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW“, uplatniteľné od 1. januára 2024

Činnosti
Rafinácia oleja
Výroba alebo spracovanie železných kovov (vrátane železných zliatin). Spracovanie zahŕňa okrem iného valcovne, predohrievače, žíhacie pece, kováčne, zlievarne, pokovovanie a morenie
Výroba sekundárneho hliníka
Výroba alebo spracovanie neželezných kovov vrátane výroby zliatin, rafinácie, výroby odliatkov atď.

Príklad: Spracovanie kovov

Ďalším problémom vyplývajúcim z týchto činností „pseudospaľovania“ je agregácia jednotiek patriacich do samostatných činností. Ako príklad uvádzame zlievareň, ktorá vyrába diely z liatiny (pomocou spaľovacích jednotiek s inštalovanou kapacitou 15 MW) a z mosadze (opäť s inštalovanou kapacitou 15 MW). Vykonávajú sa teda dve činnosti „výroba alebo spracovanie železných kovov“ a „výroba alebo spracovanie neželezných kovov“, ale každá zostáva pod individuálnou prahovou hodnotou kapacity. V tomto príklade sa však „doložka o prednosti“ (článok 4 prílohy I) neuplatňuje, pretože obe činnosti majú prahové hodnoty kapacity vyjadrené ako celkový menovitý tepelný príkon. Všetky jednotky zapojené do týchto dvoch činností sa teda musia považovať za jednotky pre činnosť „spaľovanie palív“ a všetky kapacity by sa mali sčítať. Tým sa získa menovitý tepelný príkon 30 MW a zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS s činnosťou „spaľovanie palív“.

[26] Ako je uvedené v poslednom odseku oddielu 3.1, niektoré emisie z procesu môžu byť súčasťou samotnej činnosti spaľovania, ktorá sa obmedzuje na emisie z procesu mokrého čistenia spalín.

Nové pravidlo pri poklese pod prahovú hodnotu

Upozorňujeme, že výsledkom revízie smernice o ETS v roku 2023 bolo pravidlo, ktoré umožňuje, aby zariadenia s príkonom nižším ako 20 MW zostali v systéme EU ETS niekoľko rokov. Podrobnosti sú uvedené v oddiele 3.5.

3.3 Vymedzenia činností uplatniteľné od roku 2024

Nové: vymedzenia činností

V dôsledku zmien27 smernice o ETS v roku 2023 budú musieť príslušné orgány od 1. januára 2024 zrevidovať zoznam zariadení v ich členských štátoch. Môžu nastať prípady, keď budú do systému EU ETS patriť ďalšie zariadenia, alebo keď zariadenia už nebudú patriť do systému EU ETS. Je potrebné zohľadniť tieto faktory:

- môže byť potrebné zahrnúť zariadenia, ktoré vykonávajú činnosti, ktoré predtým neboli zahrnuté (pozri nižšie – najmä pokiaľ ide o výrobu železa iného ako surové železo, oxidu hlinitého, rafináciu neminerálneho oleja);
- pri niektorých činnostiach sa zmenila prahová hodnota pre zahrnutie (tiež riešené nižšie), čo môže viesť k zahrnutiu alebo vylúčeniu zariadení;
- zariadenia, ktoré vykonávajú činnosti uvedené v prílohe I, možno budú musieť byť zahrnuté, aj keď nevypúšťajú skleníkové plyny (pozri oddiel 2.3.4), alebo aj keď klesli pod prahovú hodnotu tepelného príkonu 20 MW (pozri oddiel 3.5);
- zahrnutie zariadení na spaľovanie komunálneho odpadu na účely monitorovania a nahlasovania, ako je uvedené v kapitole 6, povedie k zahrnutiu ďalších zariadení.

Poznámka: Od 1. januára 2026 sa zo smernice vypúšťa vyňatie jednotiek využívajúcich výlučne biomasu v doložke o agregácii. Namiesto toho bolo zavedené nové kritérium zohľadňujúce kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov podľa RED II (smernica o energii z obnoviteľných zdrojov) (pozri oddiel 7.1). To povedie k ďalším aktualizáciám zoznamu zariadení, ktoré sa majú vykonať na predloženie vnútroštátnych vykonávacích opatreniach v septembri 2024.

Podrobné zmeny a prahové hodnoty

Úplný prehľad zmien prílohy I je uvedený v prílohe k tomuto dokumentu. V súvislosti so zmenou, ktorá umožňuje, aby zariadenia bez priamych emisií skleníkových plynov boli zahrnuté do systému EU ETS (pozri oddiel 2.3.4), sú dôsledky zmien zhrnuté takto:

- V sektore rafinácie platia dve zmeny:
  - Činnosť sa už neobmedzuje len na rafináciu minerálnych olejov28.
  - Keďže môže ísť aj o pomerne malé zariadenia, bola pridaná nová prahová hodnota 20 MW pre menovitý tepelný príkon.
- V sektore železa a ocele sa „výroba železa“ už neobmedzuje na „surové železo“. Zahrnuté sú teda aj spôsoby výroby vedúce k iným formám železa, najmä železnej špongii [tiež nazývanej DRI (priamo redukované železo) alebo HBI (horúce briketované železo)]. To umožňuje zahrnúť (s bezodplatným prideľovaním) spôsoby výroby ocele využívajúce vodíkové alebo dokonca elektrolytické procesy redukcie železa.

[27] Odkaz uvedený v poznámke pod čiarou č. 2.

[28] Slovo „minerálnych“ bolo vypustené zo spojenia „rafinácia minerálnych olejov“, aby sa umožnilo rovnaké zaobchádzanie so syntetickými palivami a rafináciou ropy. Vymedzenie by sa malo chápať ako rafinácia oleja na účely, ktoré nesúvisia s výrobou jedlých výrobkov. Rafinácia oleja na účely použitia v jedle bude podľa potreby aj naďalej zahrnutá do činnosti „spaľovanie palív“.

- Zahŕňa sa výroba oxidu hlinitého. Pre túto činnosť nie je zavedená prahová hodnota ani tepelný príkon29.
- V prípade sadrovca a sadrokartónu sa namiesto prahovej hodnoty 20 MW stanovuje nová prahová hodnota ako výrobná kapacita kalcinovanej sadry alebo sušenej druhotnej sadry celkovo vyššia ako 20 ton za deň.
- V prípade sadzí sa namiesto prahovej hodnoty 20 MW používa na stanovenie prahovej hodnoty úroveň výroby 50 ton za deň.
- Na vodík a syntézny plyn sa vzťahujú dve zmeny:
  - Obmedzenie na výrobné procesy „reformovanie alebo čiastočná oxidácia“ sa vypustilo. Spolu s odstránením potreby emisií skleníkových plynov v samotnom zariadení (oddiel 2.3.4) to znamená, že budú zahrnuté všetky druhy procesov elektrolýzy.
  - Prahová hodnota sa znížila z 25 na 5 ton výroby za deň. V dôsledku

  toho sa očakáva, že do systému EU ETS bude zaradených viac zariadení.
- Pokiaľ ide o prepravu CO2 na účely geologického ukladania CO2, obmedzenie na prepravu v potrubiach sa vypustilo. Komisia však v súvislosti s touto témou vyvíja príslušný právny rámec30.

3.4 Rôzne problémy s výkladom

3.4.1 Čo je „menovitý tepelný príkon“

Tepelný príkon v kontexte procesov vypúšťajúcich emisie skleníkových plynov znamená celý príkon vo forme palív. Ak teda pec môže využívať elektrické vykurovanie aj vykurovanie spaľovaním palív, na výpočet sa použije iba príkon súvisiaci s palivom. Ak je možné použiť rôzne podiely tepelného príkonu, predpokladá sa maximálny príkon súvisiaci s palivom.

Maximálny menovitý tepelný príkon bežne udáva výrobca a je uvedený na technickom zariadení so súhlasom kontrolného orgánu. Ak je možné použiť rôzne palivá alebo palivové mixy, čo vedie k rôznym maximálnym tepelným príkonom, mal by sa použiť najvyšší možný tepelný príkon.

Ak nie sú k dispozícii žiadne informácie od výrobcu, prevádzkovateľ zariadenia musí poskytnúť príslušnému orgánu odhad založený na najlepších dostupných informáciách (napríklad maximálne množstvo paliva dosiahnuté za 24 hodín počas posledného kalendárneho roka). Keďže vo väčšine prípadov má výfukový plyn teplotu vyššiu ako 100 °C a v súlade s požiadavkami na monitorovanie stanovenými v nariadení o monitorovaní a nahlasovaní, čistá výhrevnosť31 sa považuje za najvhodnejšiu na určenie tepelného príkonu.

Hoci cieľom systému EU ETS by mal byť plne harmonizovaný prístup, uznáva sa, že v niektorých členských štátoch sa na špecifikáciu menovitej kapacity používa

[29] V prílohe I k smernici o ETS sú najmä uvedené nielen emisie CO2, ale aj emisie úplne fluórovaných uhľovodíkov (PFC). V procesoch výroby oxidu hlinitého zvyčajne nedochádza k emisiám PFC, a preto nebudú v praxi relevantné. Navrhuje sa, aby sa prevádzkovatelia a príslušné orgány výslovne dohodli na tejto skutočnosti v povolení na emisie skleníkových plynov a/alebo pláne monitorovania na zabezpečenie právnej istoty.

[30] V čase uverejnenia tohto usmerňovacieho dokumentu.

[31] Známa aj ako „dolná výhrevnosť“.

spalné teplo. Len z praktických dôvodov a dôvodov zjednodušenia sa používanie spalného tepla v týchto členských štátoch považuje za prijateľné.

Ak sa palivá používajú ako redukčné činidlá, napr. pri výrobe alebo spracovaní kovov alebo zliatin, sa má pri výpočte menovitého tepelného príkonu zohľadňovať aj tepelný príkon týchto palív, ako keby išlo o palivá.

Technické zníženie menovitého tepelného príkonu

Prevádzkovatelia môžu technickými prostriedkami znížiť menovitý tepelný príkon v porovnaní s pôvodnou konštrukciou jednotky.32 Takéto zníženie menovitého tepelného príkonu môže príslušný orgán prijať pri určovaní celkovej kapacity zariadenia za predpokladu, že zmena je trvalá a nemožno ju zrušiť bez závažného technického zásahu alebo bez súhlasu príslušného orgánu, pričom príslušný orgán môže skutočne preveriť tak toto zníženie, ako aj jeho trvalú povahu.

3.4.2 Výklad „výroby alebo spracovania“ kovov

Na rozlíšenie činností uvedených v prílohe I „Výroba železa alebo ocele (primárne alebo sekundárne tavenie) vrátane kontinuálneho liatia“ a „Výroba alebo spracovanie železných kovov“ je užitočné pozrieť sa na výrobné procesy:

- Výsledkom „výroby železa a ocele vrátane kontinuálneho odlievania“ je železo alebo oceľ v primárnych formách (ploché predvalky, ingoty atď.), pričom táto výroby sa vzťahuje na referenčné hodnoty týkajúce sa produktu „horúci kov“, „uhlíková oceľ EAF“ alebo „vysokolegovaná oceľ EAF“.
- Výroba alebo spracovanie železných kovov zahŕňa činnosti využívajúce tieto primárne formy železa alebo ocele na vykonávanie procesov s použitím jednotiek, ako sú „*valcovne, predohrievače, žíhacie pece, kováčne, zlievarne, pokovovanie a morenie*“, ktoré sa týkajú referenčnej úrovne produktu „liatina“ alebo referenčnej úroveň tepla alebo referenčnej úrovne paliva podzariadenia.

Podobne je možné rozlišovať činnosti súvisiace s hliníkom:

- „výroba primárneho hliníka“: zahŕňajúca procesy elektrolýzy, referenčnú úroveň produktu „hliník“, výrobky v primárnych formách (ingoty, ploché predvalky);
- „výroba sekundárneho hliníka“: výroba hliníka v primárnych formách z hliníkového šrotu bez elektrolýzy, neuplatňuje sa žiadna referenčná úroveň produktu;
- „výroba alebo spracovanie neželezných kovov“ zahŕňa všetky ostatné formy výroby alebo spracovania neželezných kovov vrátane výroby ferozliatin.

[32] Vec C-575/20, Apollo Tyres (Maďarsko)

3.4.3 Spaľovanie a spoluspaľovanie odpadu

Vylúčenie spaľovní nebezpečného a komunálneho odpadu

Prvá činnosť v prílohe I je vymedzená ako

> *„Spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW (okrem zariadení na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu)*
> *Od 1. januára 2024 spaľovanie palív v zariadeniach na spaľovanie komunálneho odpadu s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW na účely článkov 14 a 15.“*[33]

Zariadenia na *spaľovanie* komunálneho odpadu alebo nebezpečného odpadu sú preto vylúčené z prílohy I k smernici o ETS (čiastočné zahrnutie zariadení na spaľovanie *komunálneho odpadu* je opísané v kapitole 6). Príslušný orgán určí, či konkrétne zariadenie patrí do jednej z týchto kategórií, pričom zohľadní príslušné vymedzenie pojmov v IED. Zariadenia spadajúce pod IED majú povolenie podľa tejto smernice, v ktorom by sa mal jasne uvádzať stav jednotiek na spaľovanie alebo spoluspaľovanie odpadu. V IED platnej v čase uverejnenia tohto usmernenia sa vymedzuje „spaľovňu odpadov“ ako stacionárna alebo mobilná technická jednotka a zariadenie

> *určené pre tepelné spracovanie odpadov so zužitkovaním vznikajúceho spaľovacieho tepla alebo bez neho, prostredníctvom spaľovania oxidáciou odpadov, ako aj ostatných procesov tepelného spracovania, ako sú pyrolytické, splyňovacie alebo plazmové procesy, pokiaľ sa látky vznikajúce pri spracovaní následne spaľujú.“*

Ak príslušný orgán stanoví, že zariadenie spadá do tohto vymedzenia, a ak spálený odpad patrí prevažne do kategórie „komunálny“ alebo „nebezpečný“ (podľa európskeho zoznamu odpadov34), v súvislosti s akýmkoľvek spaľovaním, ku ktorému dochádza v tomto zariadení, sa naň nevzťahuje smernica o ETS, **okrem prípadov uvedených v kapitole 6**.

Zahrnutie spoluspaľovania odpadu do systému EU ETS

Zariadenie na spoluspaľovanie odpadov je vymedzené v IED ako zariadenie, ktorého

> *„hlavným účelom je výroba energie alebo materiálnych výrobkov a ktorá využíva odpady ako základné alebo prídavné palivo alebo v ktorom sa odpady tepelne spracovávajú s cieľom zneškodnenia prostredníctvom spaľovania oxidáciou odpadov, ako aj inými procesmi tepelného spracovania, ako pyrolytické, splyňovacie alebo plazmové procesy, ak sa látky, ktoré pri tomto spracovaní vznikajú, následne spaľujú.“*

Ak stav jednotlivých technických jednotiek nemožno jednoznačne odvodiť z povolenia IED, ako usmernenie môžu slúžiť tieto faktory: jednotky spaľujúce odpad, ktoré sa nachádzajú na miestach s priemyselnou výrobou35 (v rámci toho istého zariadenia alebo sú zadané samostatnému prevádzkovateľovi), sa zvyčajne klasifikujú ako zariadenia na *spoluspaľovanie*, pretože ich hlavným účelom je dodávka energie na výrobu priemyselného tovaru. Táto skutočnosť je často podporovaná zameniteľnosťou

---

[33] Druhá časť opisu činnosti sa rozoberá v kapitole 6.

[34] Rozhodnutie Komisie z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (2000/532/ES). Konsolidované znenie: **http://data.europa.eu/eli/dec/2000/532/2015-06-01**

[35] Vrátane činností uvedených v prílohe I aj iných priemyselných činností.

jednotky na spaľovanie odpadu jednotkami poháňanými konvenčnými fosílnymi palivami. Ako dôkaz takejto zameniteľnosti môžu okrem iného slúžiť tieto skutočnosti:

- jednotka na spaľovanie odpadu je prevádzkovaná v technickom prepojení s inými kotlami alebo jednotkami KVET, napr. podávaním do parnej mriežky;
- jednotka na spaľovanie odpadu nahradila predchádzajúci kotol alebo zariadenie KVET, ktoré bolo poháňané konvenčnými palivami;
- existencia rezervných jednotiek, ktoré používajú konvenčné palivá;
- značnú časť tepelného príkonu v jednotke na spaľovanie odpadu zabezpečujú konvenčné palivá alebo iný odpad ako nebezpečný alebo komunálny odpad.

Vždy, keď príslušný orgán klasifikuje jednotku na spaľovanie odpadu ako jednotku na spoluspaľovanie odpadu alebo ako jednotku využívajúcu iný ako komunálny a nebezpečný odpad, musí byť zahrnutá do systému EU ETS.

3.4.4 Jednotky na (spolu)spaľovanie odpadu

Oddiel 3.4.3 sa zaoberal celými zariadeniami na spaľovanie alebo spoluspaľovanie odpadu (alebo zariadeniami, v ktorých sa vykonáva len činnosť „spaľovanie palív“). Okrem sa v článku 5 prílohy I stanovuje: *„Keď sa zistí, že prahová hodnota kapacity akejkoľvek činnosti z tejto prílohy sa v nejakom zariadení prekročí, všetky jednotky, v ktorých sa spaľujú palivá, okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu, sa začlenia do povolenia na emisie skleníkových plynov.“* Na rozdiel od toho, čo bolo vysvetlené v oddiele 3.4.3, v bode 5 prílohy I sa uvádzajú „jednotky“ na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu. Keďže tento bod sa zaoberá predovšetkým zahrnutím súvisiacich činností, vhodné rozhodovanie v tomto prípade možno načrtnúť takto:

1. Je predmetná jednotka podľa posúdenia príslušného orgánu určená na *spaľovanie* (nie spoluspaľovanie) nebezpečného alebo komunálneho odpadu? Ak áno, jednotka sa má vyňať. Ak nie, pokračujte bodom 2.
2. Je táto jednotka neoddeliteľnou súčasťou inej činnosti uvedenej v prílohe I k smernici o ETS (napr. rafinácia oleja alebo výroba väčšiny organických chemikálií 36)? Ak áno, táto jednotka je zahrnutá do systému EU ETS ako súčasť tejto činnosti. Ak nie, pokračujte bodom 3.
3. Táto jednotka je vyňatá zo systému EU ETS37.

3.4.5 Jednotky využívajúce výlučne biomasu

Jednotky využívajúce výlučne biomasu

Do konca roka 2025 sú jednotky využívajúce výlučne biomasu38 vylúčené z doložky o agregácii. Ak však zariadenie prevádzkuje aj spaľovacie jednotky na fosílne palivá

[36] Na základe rozhodnutia príslušného orgánu možno jednotku považovať za „neoddeliteľnú súčasť“ činnosti, ak je výroba technicky nemožná alebo nie je povolená podľa príslušného povolenia (IED alebo iného povolenia), keď je predmetná jednotka odstavená.

[37] Zahrnutie zariadení na spaľovanie komunálneho odpadu do systému EU ETS na účely monitorovania a nahlasovania, ako sa uvádza v kapitole 6, je nezávislé od vylúčenia jednotiek na *spaľovanie* odpadu z plnej účasti v systéme EU ETS podľa prvej vety prvej činnosti uvedenej v prílohe I alebo od zahrnutia ako jednotky na *spoluspaľovanie* odpadu v rámci inej činnosti uvedenej v prílohe I.

[38] Upozorňujeme, že na toto ustanovenie sa z praktických dôvodov vo väčšine členských štátov neuplatňovali kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov podľa smernice RED II.

(s agregovanou kapacitou vyššou ako 20 MWth), jednotky na biomasu sú zahrnuté do systému EU ETS.

Spúšťacie horáky

Pri agregácii s cieľom rozhodnúť o začlenení zariadenia do systému EU ETS môžu byť vylúčené aj jednotky, ktoré využívajú fosílne palivá len na spustenie alebo odstavenie. Toto vylúčenie je však relevantné len pre rozhodnutie o začlenení zariadenia do systému EU ETS. Keď bude do systému EU ETS začlenené celé zariadenie, budú začlenené aj tieto jednotky. V dôsledku toho sa fosílne emisie zo spúšťacích horákov musia monitorovať a hlásiť.

Spúšťacie horáky sú samostatné zapaľovacie/pilotné horáky používané pri spúšťaní spaľovacej jednotky, ktoré sú potrebné na zamedzenie nestabilných situácií spaľovania zabezpečením opätovného zapálenia paliva a na riadené odstavenie spaľovacej jednotky. Zvyčajne by to malo byť jasne stanovené výrobcom danej jednotky a v povolení na prevádzku a/alebo emisie skleníkových plynov. Prítomnosť vyhradeného spúšťacieho horáka môže slúžiť ako ukazovateľ toho, že inak sa v tejto jednotke používa výlučne biomasa.

Ak nie sú k dispozícii podrobné informácie o využívaní fosílnych palív, možno predpokladať, že fosílne palivá sa používajú len na spustenie, ak podiel energetického vstupu získaného z fosílnych palív jednotiek nepresahuje 1 % celkového ročného energetického vstupu.

V oddiele 7.1 sú uvedené nové pravidlá o biomase, ktoré sa majú uplatňovať na určovanie rozsahu pôsobnosti systému EU ETS od roku 2026.

3.5 Možnosti pre zariadenia spadajúce pod prahovú hodnotu 20 MW

Nové: ponechanie v systéme EU ETS po dekarbonizácii alebo znížení kapacity

Zmeny smernice o ETS z roku 2023 zlepšujú stimul na znižovanie emisií, keďže umožňujú ponechať určité bezodplatné prideľovanie39: ak je zariadenie zahrnuté do systému EU ETS v dôsledku jednej alebo viacerých činností s prahovou hodnotou vyjadrenou ako menovitý tepelný príkon 20 MW (pozri oddiel 3.2.2) a zmení svoje výrobné procesy s cieľom znížiť svoje emisie, a tým zníži svoj menovitý tepelný príkon pod prahovú hodnotu, napr. nahradením vstupného paliva elektrinou, už nebude automaticky vylúčené zo systému EU ETS. Namiesto toho môže prevádzkovateľ požiadať príslušný orgán o ponechanie zariadenia v systéme EU ETS počas zvyšku aktuálneho päťročného obdobia prideľovania a prípadne aj počas nasledujúceho obdobia prideľovania40. Ponechanie v systéme EU ETS bude viesť k pretrvávaniu povinnosti vykonávať monitorovanie, nahlasovanie a overovanie emisií a príslušné odovzdávanie kvót, t. j. pokračujúce dodržiavanie povolenia na emisie skleníkových plynov.

[39] Článok 2 ods. 1, od druhej vety: „*Ak zariadenie, ktoré je zahrnuté do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS z dôvodu prevádzky spaľovacích jednotiek s celkovým menovitým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW, zmení svoje výrobné procesy s cieľom znížiť svoje emisie skleníkových plynov a už nespĺňa uvedenú prahovú hodnotu, členský štát, v ktorom sa uvedené zariadenie nachádza, poskytne prevádzkovateľovi možnosti, aby po zmene svojich výrobných procesov zostal v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS do konca súčasného a nasledujúceho päťročného obdobia uvedeného v článku 11 ods. 1 druhom pododseku. Prevádzkovateľ tohto zariadenia môže rozhodnúť, že zariadenie zostane v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS len do konca súčasného päťročného obdobia alebo aj nasledujúceho päťročného obdobia, a to po zmene jeho výrobných procesov. Dotknutý členský štát oznámi Komisii zmeny v porovnaní so zoznamom predloženým Komisii podľa článku 11 ods. 1.*“

[40] Smernica nevylučuje možnosť, že prevádzkovateľ zmení názor a požiada o vylúčenie z dôvodu zníženého menovitého tepelného príkonu K tomu môže dôjsť napr. pri zmene vlastníctva zariadenia. Následné vylúčenie zo systému EU ETS je však konečné.

4 PRAVIDLO AGREGÁCIE

4.1 Kapacita

Žiadne konkrétne vymedzenie kapacity

V smernice o ETS sa nevymedzuje „kapacita“. „Plne harmonizované pravidlá platné v celej Únii“ podľa článku 10a ods. 141 pre 3. fázu systému EU ETS (2013 – 2020) obsahovali vymedzenie „kapacity“, no toto vymedzenie bolo vypustené v pravidlách bezodplatného prideľovania kvót pre 4. fázu42 (2021 – 2030), keďže v niektorých prípadoch bolo ťažké ho uplatniť. Okrem toho bolo prepojené s pojmom „podzariadenia“, a preto nebolo vhodné pre prílohu I k smernici o ETS.

Odvtedy nie je kapacita vymedzená v právnych aktoch súvisiacich so systémom EU ETS. Napriek tomu sa tento pojem od začiatku zavedenia systému EU ETS dôsledne implementuje v nasledujúcom význame v súlade so zavedenou praxou podľa IED:

> *„Jediný technicky koherentný význam pojmu „kapacita“ je teda kapacita, pri ktorej je zariadenie schopné prevádzky. Ide teda o menovitú kapacitu zariadenia na prevádzku 24 hodín denne za predpokladu, že zariadenie je schopné prevádzky týmto spôsobom.“*[43]

4.2 Doložka o agregácii

Sčítavanie menších jednotiek

Doložka o agregácii v prílohe I k smernici o ETS využíva rovnaký celkový prístup ako IED. Doložka je zahrnutá v druhej vete bodu 2 prílohy I a stanovuje:

> *„Ak sa niekoľko činností patriacich do rovnakej kategórie vykonáva v tom istom zariadení, kapacity týchto činností sa sčítavajú.“*

Doložka by mala viesť k rovnakému zaobchádzaniu so zariadeniami s rovnakou kapacitou, aj keď jedno vykonáva túto činnosť vo viacerých menších výrobných jednotkách a druhé v jednej väčšej jednotke. Na podporu implementácie širokého vymedzenia spaľovania sa v bode 3 prílohy I smernice o ETS pridávajú ďalšie pravidlá:

> *„S cieľom rozhodnúť o začlenení zariadenia do systému EU ETS sa pri výpočte celkového menovitého tepelného príkonu zariadenia spočítajú menovité tepelné príkony všetkých technických jednotiek, ktoré sú jeho súčasťou a v ktorých sa v rámci daného zariadenia spaľujú palivá. Uvedené jednotky môžu zahŕňať všetky typy kotlov, horákov, turbín, ohrievačov, priemyselných pecí, spaľovacích pecí, vypaľovacích pecí, sušiacich pecí, pecí, sušičiek, motorov, palivových článkov, chemických spaľovacích jednotiek, fakieľ resp. poľných horákov a termických alebo katalytických jednotiek dodatočného spaľovania. Jednotky s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MW a jednotky, ktoré používajú výlučne biomasu, sa na účely tohto výpočtu neberú do úvahy. Medzi jednotky používajúce výlučne biomasu patria jednotky, ktoré používajú fosílne palivá len počas spúšťania alebo vypínania jednotky.“*

---

[41] Rozhodnutie Komisie 2011/278/EÚ (už nie je účinné).

[42] Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/331

[43] COM (2003) 354, citované v neoficiálnom dokumente Komisie o rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, september 2003.

Účel tejto doložky (ktorá platí len do 31. decembra 2025)44 je mnohostranný:

Význam bodu 3 prílohy I

- Doložka o agregácii sa opakuje s osobitným objasnením pri všetkých činnostiach, ktoré majú prahovú hodnotu kapacity vyjadrenú ako celkový menovitý tepelný príkon. Všetky jednotky, v ktorých sa spaľujú palivá (t. j. bez rozlišovania medzi špecifickejšími činnosťami), sa majú agregovať. Pozri oddiel 3.2.
- Objasňuje [spolu s vymedzením zariadenia (článok 3 písm. e)] hierarchiu pojmov: prevádzkareň je najväčšou položkou, ktorá môže pozostávať z viacerých zariadení. Zariadenie môže pozostávať z viacerých jednotiek.
- Neúplný zoznam poskytuje ďalší pohľad na to, čo môže predstavovať takéto jednotky: kotly, turbíny, pece, fakle resp. poľné horáky atď. (pozri oddiel 4.4).
- Je zahrnutá výnimka (pravidlo *de minimis*) z doložky o agregácii: vylúčené sú jednotky s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MW, ako aj jednotky využívajúce výlučne biomasu (pozri oddiel 3.4.5). Cieľom je znížiť administratívnu záťaž vylúčením zariadení, ktoré by spadali do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS len z dôvodu mnohých malých zdrojov emisií, ktoré sa ťažko monitorujú.

Poznámka: článok 27 neposkytuje základ pre vynechanie jednotiek na biomasu a jednotiek *de minimis* s 3 MW (pozri oddiel 4.5.2). Pojem „jednotka“ je však relevantný pre vylúčenie rezervných alebo záložných jednotiek podľa článku 27a ods. 3 (pozri oddiel 4.5.3).

4.3 Rezervné a záložné jednotky a súbežné kapacity

Zaobchádzanie s rezervnými a záložnými jednotkami

Je bežným priemyselným postupom, že zariadenia majú rezervné alebo záložné jednotky. Takéto jednotky sa používajú na nahradenie hlavných jednotiek pri údržbe alebo iných odstávkach, alebo na pokrytie tepelnej potreby v situáciách maximálneho zaťaženia. Môžu sa teda používať súbežne s hlavnými jednotkami, ale počas väčšiny roka nie sú v prevádzke. Podobná situácia nastáva, keď sa pri výrobných dávkach striedajú dve prerušované pece.

Táto situácia, keď časti zariadení *zvyčajne* nie sú v prevádzke súčasne, nie je sama osebe dôvodom na nesčítanie ich kapacít. Výnimku možno udeliť len v prípade, ak prevádzkovateľ môže príslušnému orgánu uspokojivo preukázať, že existujú fyzické alebo právne obmedzenia, ktoré účinne bránia súčasnej prevádzke týchto jednotiek45. Tieto obmedzenia musia byť jasne identifikované a musia byť nariadené príslušným orgánom vykonateľným spôsobom (napr. podmienkami v povolení na emisie skleníkových plynov alebo povolení IED) a musia podliehať pravidelnej kontrole46 príslušným orgánom. V takýchto prípadoch sa na určenie zahrnutia do systému EU ETS predpokladá väčšia z týchto dvoch kapacít.

4.4 Vymedzenie pojmu „jednotka“

Spaľovacie jednotky

[44] Nový prístup k zariadeniam na biomasu platný od 1. januára 2026 je uvedený v oddiele 7.1.

[45] Viac podrobností o obmedzení tepelného príkonu zariadení uvedených v oddiele 3.4.1, ktoré sa vzťahujú najmä na obmedzenie možnosti súbežnej prevádzky jednotiek.

[46] Môžu ju vykonať buď overovatelia tretej strany, ktorí sú akreditovaní na tento typ kontroly, alebo samotný príslušný orgán.

Pojem „jednotka“ je v smernici o ETS vymedzený iba nepriamo prostredníctvom neúplného zoznamu v bode 3 prílohy I:

> *„Uvedené jednotky môžu zahŕňať všetky typy kotlov, horákov, turbín, ohrievačov, priemyselných pecí, spaľovacích pecí, vypaľovacích pecí, sušiacich pecí, pecí, sušičiek, motorov, palivových článkov, chemických spaľovacích jednotiek, fakieľ resp. poľných horákov a termických alebo katalytických jednotiek dodatočného spaľovania.“*

Priestor na výklad môže existovať v prípade, ak jedna jednotka uvedená na tomto zozname, napr. pec, má na zozname uvedené aj podjednotky, napr. niekoľko horákov, ktoré spoločne dodávajú teplo potrebné pre určitý výrobný proces. V takýchto prípadoch by sa zastrešujúca jednotka (v tomto príklade pec) mala považovať za „jednotku“ pri uplatňovaní doložky o agregácii alebo výnimky *de minimis*. Sú na to dva dôvody:

Rovnaké zaobchádzanie

- Pec s tepelným príkonom 12 MW mohla byť vybavená horákmi 2 × 6 MW, ale aj 3 × 4 MW, 4 × 3 MW alebo 6 × 2 MW a niekoľkými ďalšími možnosťami. Aby bolo možné zaobchádzať so všetkými porovnateľnými pecami rovnako, horák nemožno považovať za príslušnú „jednotku“.
- V smernici sa uvádzalo: (pred revíziou v roku 2023, ale stále s platnosťou do 31. decembra 2025) *„Medzi jednotky používajúce výlučne biomasu patria jednotky, ktoré používajú fosílne palivá len počas spúšťania alebo vypínania jednotky.“* Smernica teda na vlastnom príklade potvrdila, že jednotka je zvyčajne komplexnejšou položkou a môže obsahovať niekoľko nezávislých horákov (fosílne spúšťacie palivo si zvyčajne vyžaduje samostatný „spúšťací horák“).

Jednotka = zariadenie slúžiace na konkrétny účel

Z uvedeného možno vyvodiť záver, že „horák“ je na zozname jednotiek z dôvodov úplnosti, aby sa preukázalo široké vymedzenie pre ojedinelý prípad samostatných horákov. V opačnom prípade sa horák zvyčajne považuje za časť väčšej jednotky, ktorá ako celok slúži na konkrétny účel, ako sú pece, kotly alebo sušičky, chemické reaktory, destilačné kolóny, zariadenia KVET atď.

Vylúčenie jednotiek *de minimis* je relevantné len pre rozhodnutie o zahrnutí zariadenia do systému EU ETS. Keď bude do systému EU ETS začlenené celé zariadenie, budú začlenené aj tieto jednotky. V článku 27a ods. 3 sa však členským štátom poskytuje možnosť povoliť vylúčenie *rezervných alebo záložných jednotiek* (pozri oddiel 4.5.3).

4.5 Postupný prístup (do konca roku 2025)

Poznámka 1: Toto usmernenie sa zameriava na rozhodnutie, či by malo byť zariadenie zahrnuté do systému EU ETS, ako keby bolo dané zariadenie potenciálnym novým účastníkom. Zdá sa však logické uplatniť rovnaké kritériá aj na otázku, či by malo byť zariadenie, na ktoré sa v súčasnosti vzťahuje systéme EU ETS, vylúčené zo systému EU ETS. V praxi táto otázka vznikne v prípade aktualizácií povolení alebo plánu monitorovania v dôsledku technických zmien zariadenia alebo na žiadosť prevádzkovateľa o prehodnotenie situácie zariadenia. V takom prípade môže príslušný orgán postupovať podľa rovnakého postupného prístupu stanoveného v tejto časti, pričom zohľadní najnovšie technické okolnosti zariadenia.

Poznámka 2: Vylúčenie zariadení podľa článkov 27 alebo 27a je možné len na celé obdobia prideľovania (2021 až 2025, 2026 až 2030 atď.). Opätovné zahrnutie do systému EU ETS sa uskutoční rok po prekročení príslušnej prahovej hodnoty. Vylúčenie na základe kritéria 95 % biomasy od roku 2026 (pozri kapitolu 7) sa vzťahuje na celé päťročné obdobie a nepredpokladá sa ani opätovné začlenenie, ani dodatočné vylúčenie počas päťročného obdobia. Všetky ostatné kritériá na začlenenie/vylúčenie (najmä prahové hodnoty uvedené v prílohe I) sa vzťahujú na skutočnú situáciu zariadenia, t. j. zmeny sú možné počas obdobia prideľovania.

4.5.1 Určenie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS

Rozhodovací strom

Na základe predchádzajúcich kapitol možno pri určovaní, či zariadenie patrí do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS (platný len do konca roka 2025)47, postupovať podľa nasledujúceho rozhodovacieho stromu:

1. Použite čo najširšie hranice zariadenia (oddiel 2).
2. Vykonávajú sa v zariadení činnosti uvedené v prílohe I iné ako „spaľovanie palív“? (oddiel 3.2).
   a. ÁNO: Je prekročená prahová hodnota kapacity špecifickej pre aktivitu (ak existuje)?
      i. ÁNO:
         1. Zahrňte všetky priamo súvisiace činnosti (najmä spaľovacie jednotky vrátane ich čistenia odpadových plynov).
         2. Skontrolujte jednotky na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu, ktoré sa majú vylúčiť podľa oddielu 3.4.4, a zariadenia/jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu na zaradenie do monitorovania a nahlasovania od roku 2024 v súlade s kapitolou 6.
         3. *Pokračujte bodom 9* (oddiel 4.5.2).
      ii. NIE: *Pokračujte bodom 3* (posúdenie spaľovacích jednotiek).
   b. NIE: *Pokračujte bodom 3* (posúdenie spaľovacích jednotiek).
3. Uveďte všetky spaľovacie jednotky zariadenia.
4. Vylúčte jednotky na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu (pozri oddiely 3.4.3 a 3.4.4) zo zoznamu získaného podľa bodu 3, ale ponechajte na zozname jednotky na spoluspaľovanie odpadu. Od roku 2024 prípadne zahrňte jednotky na

[47] V súvislosti so situáciou od 1. januára 2026 pozri oddiel 7.2.

spaľovanie komunálneho odpadu v súlade s oddielmi 6.2 a 6.3 len na účely monitorovania a nahlasovania emisií.

5. Vylúčte zo zoznamu jednotky na biomasu 48.
6. Vylúčte zo zoznamu jednotky s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MWth.
7. Sčítajte všetky menovité tepelné príkony zvyšných jednotiek na zozname spaľovacích jednotiek.
8. Presahuje súčet stanovený podľa bodu 7 hodnotu 20 MWth?
   a. ÁNO: Zariadenie spadá do systému EU ETS. Znova pridajte všetky jednotky vylúčené podľa bodov 5 a 6. Od roku 2024 rozlišujte prípady začlenenia zariadení na spaľovanie komunálneho odpadu na monitorovanie a nahlasovanie a prípady úplného začlenenie (pozri oddiely 6.2 a 6.3). *Pokračujte bodom 9* (oddiel 4.5.2).
   b. NIE: Zariadenie nespadá do systému EU ETS. *Ukončite rozhodovací strom*.

4.5.2 Identifikovanie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, ale mohli by byť vylúčené ako „malé zariadenia“ podľa článku 27

9. Má príslušný členský štát v úmysle povoliť vylúčenie malých zariadení podľa článku 27?
   a. NIE: Zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS alebo môže byť vylúčené podľa článku 27a. *Pokračujte bodom 11.*
   b. ÁNO: *Pokračujte bodom 10.*
10. Je splnené aspoň jedno z nasledujúcich kritérií?
    i. Zariadením je nemocnica (pozri oddiel 5.5).
    ii. Zariadenie vykonáva činnosť uvedenú v prílohe I inú ako „spaľovanie palív“ a ročné emisie skleníkových plynov potenciálne[49] zahrnuté do systému EU ETS za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“[50] boli nižšie ako 25 000 ton (ekv.) CO2[51], [52].
    iii. Zariadenie vykonáva činnosť „spaľovanie palív“ uvedenú v prílohe I a súhrnná kapacita (vrátane kapacity jednotiek uvedených v bodoch 5 a 6) je nižšia ako 35 MWth [53] a ročné emisie skleníkových plynov potenciálne[49] zahrnuté do systému EU ETS za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“ boli nižšie ako 25 000 ton (ekv.) CO2[51].
    a. ÁNO: Zariadenie môže byť vylúčené zo systému EU ETS, ak sa zavedú rovnocenné opatrenia a opatrenia na monitorovanie a nahlasovanie v súlade s článkom 14

[48] Jednotky so spúšťacími horákmi sú tiež vylúčené, vymedzenie je uvedené v oddiele 3.4.5.

[49] Ide o uvedenie emisií zariadení, ktoré už boli predtým vyňaté zo systému EU ETS.

[50] Zoznam zariadení a úrovní bezodplatne pridelených kvót uvedených vo vnútroštátnych vykonávacích opatreniach podľa článku 11 ods. 1 Lehota na toto oznámenie zo strany členských štátov je 30. september 2024 a potom každých 5 rokov. Tri roky na posúdenie danej prahovej hodnoty sú preto roky 2021, 2022 a 2023 a následne každých päť rokov.

[51] S cieľom umožniť aj vylúčenie malých zariadení, ktoré začali svoju činnosť uvedenú v prílohe I len v jednom z troch príslušných rokov, sa zohľadňujú len roky, počas ktorých sa už zariadenie prevádzkovalo.

[52] Emisie z biomasy sa musia z tohto výpočtu vylúčiť.

[53] Pri posúdení prahovej hodnoty 35 MW a 25 000 ton (ekv.) CO2 pre možné vylúčenie zo systému EU ETS sa započítava aj spotreba paliva (a emisie CO2) z jednotiek s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MWth. Vylúčenie spotreby paliva je relevantné len pri posudzovaní, či zariadenie patrí do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS.

a ak sa zariadenie oznámi Komisii najneskôr v príslušnej lehote na oznámenie vnútroštátnych vykonávacích opatrení50.

b. NIE: Zariadenie zostáva v systéme EU ETS alebo môže byť vylúčené podľa článku 27a.

4.5.3 Identifikovanie zariadení alebo jednotiek, ktoré by mohli byť vylúčené podľa článku 27a

11. Má príslušný členský štát v úmysle povoliť vylúčenie malých zariadení podľa článku 27a ods.154?
    a. NIE: Zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS. *Pokračujte bodom 13.*
    b. ÁNO: *Pokračujte bodom 12.*
12. Vypúšťalo zariadenie menej ako 2 500 ton CO2 ročne55 za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“?
    a. ÁNO: *Zariadenie možno vylúčiť zo systému EU ETS.*
    b. NIE: *Pokračujte bodom 13.*
13. Má členský štát v úmysle povoliť vylúčenie rezervných a záložných jednotiek podľa článku 27a ods. 356?
    a. NIE: Celé zariadenie zostáva v systéme EU ETS. *Ukončite rozhodovací strom.*
    b. ÁNO: *Pokračujte bodom 14.*
14. Má zariadenie rezervné alebo záložné jednotky, ktoré sa neprevádzkovali viac ako 300 hodín za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“?
    a. ÁNO: *Tieto jednotky možno vylúčiť zo systému EU ETS.*
    b. NIE: Celé zariadenie zostáva v systéme EU ETS. *Ukončite rozhodovací strom.*

4.5.4 Príklady

Príklad 1: Zariadenie prevádzkujúce:

- 3 jednotky po 4 MWth,
- 1 jednotku (kotol) s 9 MWth a
- 8 jednotiek po 2 MWth.

Toto zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS (3 × 4 + 9 = 21 MW_{th}). Keďže všetky jednotky vylúčené podľa bodov 5 a 6 sa musia znova sčítať, zariadenie je zahrnuté s plnou kapacitou 12 + 9 + 8 × 2 = 37 MWth a nemožno ho vylúčiť podľa článku 27 vzhľadom na jeho kapacitu 37 MWth.

Ak by sa jednotka s 9 MWth používala na spaľovanie nebezpečného odpadu, celé zariadenie by vypadlo z rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, pretože by sa už agregovali len

---

[54] Článok 27a ods. 1: „*Členské štáty môžu vylúčiť zo systému EU ETS zariadenia, ktorých emisie nahlásené príslušnému orgánu dotknutého členského štátu predstavujú za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu [vnútroštátnych vykonávacích opatrení] menej ako 2 500 ton ekvivalentu oxidu uhličitého bez ohľadu na emisie z biomasy*“ za podmienok stanovených v tomto článku.

[55] Emisie z biomasy sa musia z tohto výpočtu vylúčiť.

[56] „*3. Členské štáty môžu vylúčiť zo systému EU ETS aj rezervné alebo záložné jednotky, ktoré neboli v prevádzke viac ako 300 hodín ročne za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu podľa odseku 1 písm. a), za rovnakých podmienok, ako sú stanovené v odsekoch 1 a 2.*“

3 jednotky po 4 MWth. V tomto prípade by nebolo potrebné žiadne rozhodnutie o možnom vylúčení podľa článku 27.

Príklad 2: Zariadenie prevádzkuje kotol s príkonom 28 MWth na zemný plyn a kotol na biomasu s príkonom 12 MWth. Zatiaľ čo kotol na biomasu je vylúčený z agregácie, je zahrnutý na účely kontroly prahovej hodnoty kapacity pre možné vylúčenie. Keďže článok 27 neodkazuje na rovnaké pravidlá *de minimis* ako bod 3 prílohy I, je potrebné zohľadniť všetky spaľovacie jednotky v zariadení. Relevantná kapacita je teda 28 + 12 = 40 MWth, ktorá je príliš vysoká na prípadné vylúčenie. (Upozorňujeme, že tento príklad nebude platný od roku 2026 v dôsledku zmien kritérií pre biomasu).

Príklad 3: Keramické zariadenie prevádzkuje 2 tunelové pece so súhrnnou výrobnou kapacitou vyššou ako 75 ton za deň a kotol dodávajúci paru do sušičky. V tejto situácii sa možno domnievať, že zariadenie vykonáva len činnosť „výroba keramických výrobkov“. Pre možné vylúčenie podľa článku 27 je relevantná len prahová hodnota emisií 25 000 ton (ekv.) CO2 ročne.

Poznámka: Od členských štátov sa vyžaduje, aby vo svojom zozname vnútroštátnych vykonávacích opatrení50 oznámili zoznam *všetkých* zariadení patriacich do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS (s uvedením aj malých zariadení, ktoré možno vylúčiť podľa článku 27 alebo 27a).

5 INÉ TÉMY

5.1 Čo je „väčšina organických chemikálií“?

Výrobný proces ako kritérium, nedostupný vyčerpávajúci zoznam

Väčšina organických chemikálií sú chemikálie, ktoré sa zvyčajne vyrábajú vo veľkom množstve a predávajú sa ako komodity na účely výroby iných chemikálií. Výrobné procesy v rámci tejto činnosti sú „krakovanie, reformovanie, čiastočná alebo celková oxidácia“ a „podobné postupy“ (t. j. postupy, v ktorých prevládajú náročné tepelné a/alebo oxidačné podmienky). Výrobný proces možno považovať za „podobný postup“ spadajúci pod túto činnosť, ak emisie CO2 nie sú len výsledkom samostatného spaľovania palív, ale ak časť vypúšťaného uhlíka pochádza zo suroviny. Začlenenie ostatných chemických výrobných procesov do systému EU ETS by sa malo posudzovať z hľadiska spaľovacích činností.

Nie je k dispozícii žiadny vyčerpávajúci zoznam chemikálií, ktoré by spĺňali vymedzenie činnosti uvedenej v prílohe I k smernici o ETS. Tabuľka 3 však môže slúžiť ako východiskový bod. Ak vyrobené chemikálie nie sú uvedené v tabuľke 3, neznamená to, že príslušné zariadenie by nemalo byť zahrnuté do systému EU ETS. Preto sa bude vyžadovať osobitné posúdenie v jednotlivých prípadoch.

V súlade s oddielom 4.2, ak sa vyrába viac ako jedna organická chemikália, doložka o agregácii vyžaduje sčítanie všetkých objemov výroby. V súlade s oddielom 3.2 sa musí na začlenenie do systému EU ETS posúdiť aj výroba chemikálií, ktoré neboli identifikované ako väčšina organických chemikálií a ktoré nie sú jednotlivo uvedené v prílohe I (t. j. chemikálie ako amoniak, sadze atď.), za predpokladu, že je relevantná činnosť „spaľovanie palív“.

Tabuľka 3: Nevyčerpávajúci zoznam väčšiny organických chemikálií

Etylén/propylén/butén/butadién a iné olefíny
Acetylén, ak nie je vyrobený z karbidu vápenatého
EDC/VCM (vinylchlorid)
Aromatické látky (benzén, toluén, xylény, styrén, etylbenzén, naftalén a iné)
Kyselina tereftalová/dimetyltereftalát
Etylénoxid a etylénglykol, propylénoxid a iné epoxidy
Fenol a iné fenoly
Acetón, cyklohexanón a iné ketóny
Akrylonitril, kyselina akrylová, kyselina metakrylová
Kumén
Metanol, etanol (ak nie je vyrobený fermentáciou) a vyššie alkoholy
Formaldehyd, acetaldehyd, akroleín a vyššie aldehydy
Kyselina mravčia, kyseliny octové (ak nie sú z fermentácie) a vyššie karboxylové kyseliny
Kyselina ftalová, kyselina maleínová a ich anhydridy
Acetanhydrid
Polyetylén, polypropylén, polystyrén, polyvinylchlorid
Polykarbonát, polyamid, deriváty močoviny, silikóny

5.2 Glyoxal a kyselina 2-oxoetánová

Osobitným prípadom prílohy I je činnosť „výroba glyoxalu a kyseliny 2-oxoetánovej“. Môžu sa produkovať dvoma rôznymi spôsobmi: 1. Oxidácia etylénglykolu za prítomnosti katalyzátora vedie len k emisiám CO2. 2. Oxidácia acetaldehydu v kvapalnej fáze kyselinou dusičnou vedie k emisiám CO2 aj N2O. Členské štáty to musia zohľadniť pri identifikácii a povoľovaní príslušných zariadení.

5.3 Kyselina dusičná, kyselina adipová, glyoxal a kyselina 2-oxoetánová

N_2O a CO_2

Pri týchto činnostiach je potrebné zahrnúť emisie N2O a CO2. To znamená emisie N2O, na ktoré sa vzťahuje oddiel 16 prílohy IV k nariadeniu o monitorovaní a nahlasovaní, a všetky emisie CO2 vznikajúce z výrobného procesu týchto chemikálií a zo spaľovacích činností v týchto zariadeniach.

5.4 Výroba primárneho a sekundárneho hliníka

Výroba a spracovanie hliníka

V prípade výroby primárneho hliníka môžu vznikať emisie CO2 zo spaľovania paliva a spotreby anód a emisie PFC[57] môžu vznikať z anódových efektov. Pri výrobe sekundárneho hliníka môže dochádzať k emisiám CO2 zo spotreby paliva. Pokiaľ ide o hranice zariadenia, mali by sa zohľadniť aspoň tieto kroky procesu:

- operácie primárneho tavenia (CO2 a PFC)
- liatie primárneho hliníka
- spaľovanie palív na
  - operácie sekundárneho pretavovania
  - operácie sekundárnej rafinácie
  - operácia valcovania
  - operácie vytláčania
  - liatie

Rafinácia oxidu hlinitého a výroba anód sa považujú za súčasť činnosti „výroba hliníka“, ak sa vykonávajú v tom istom zariadení. Ak sa výroba anód uskutočňuje v samostatnom zariadení, činnosť musí byť zahrnutá do systému EU ETS, ak sa palivá spaľujú s menovitým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW. Výroba oxidu hlinitého je od roku 2024 zahrnutá bez prahovej hodnoty, a to v zariadeniach na výrobu primárneho hliníka alebo ako samostatné zariadenie.

Informácie o výrobe a spracovaní sekundárneho hliníka sú uvedené aj v oddiele 3.2.2.

[57] Plyny, ktoré je potrebné zohľadniť, sú CF4 a C2F6.

5.5 Vymedzenie nemocnice

Nemocnice môžu byť vylúčené zo systému EU ETS podľa článku 27 bez ohľadu na ich emisie alebo tepelné kapacity. Preto by vymedzenie nemocníc mali dôsledne uplatňovať všetky členské štáty, aby sa predišlo zneužívaniu tejto výnimky. Na tento účel prevádzkovateľ nemocnice poskytne príslušnému orgánu dôkaz, že poskytovanie nemocničných činností je hlavným účelom daného zariadenia. To môže byť dôkazom štatistického úradu, že zariadenie je klasifikované ako 86.10 (NACE rev. 2).

5.6 Odsírovanie spalín

Aj keď niekedy je obchodovateľný sadrovec vedľajším produktom odsírovania spalín, nemožno to považovať za samostatnú činnosť výroby sadrovca podľa prílohy I. Keďže čistenie odpadových plynov je súčasťou vymedzenia spaľovania, iba jedna činnosť („spaľovanie palív“) sa v takomto prípade vykonáva podľa vymedzenia.

6 SPAĽOVANIE KOMUNÁLNEHO ODPADU – UPLATNITEĽNÉ OD ROKU 2024

Relevantné od 1. januára 2024

Podľa smernice o ETS v znení zmien z roku 2023 sa prvá činnosť uvedená v prílohe I vymedzuje ako

> *„Spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW (okrem zariadení na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu)*
> ***Od 1. januára 2024 spaľovanie palív v zariadeniach na spaľovanie komunálneho odpadu s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW na účely článkov 14 a 15.“***

V tejto kapitole sa rozoberá časť vymedzenia označená tučným písmom. Uplatňovanie spolu s prvou časťou, najmä pokiaľ ide o frázu „(okrem zariadení na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu)“, je uvedené v oddiele 6.3.

Len monitorovanie, nahlasovanie a overovanie

Novým prvkom smernice je, že činnosť je zahrnutá do systému EU ETS len na účel povinnosti vykonávať monitorovanie, nahlasovanie a overovanie, ale bez povinnosti odovzdať kvóty. To sa ďalej zdôrazňuje v článku 30 ods. 7, ktorý nariaďuje Komisii vykonať do júla 2026 preskúmanie s cieľom posúdiť uskutočniteľnosť začlenenia spaľovní komunálneho odpadu do systému EU ETS.

Poznámka: Pokiaľ neexistuje povinnosť odovzdať kvóty za emisie zo ***zariadení na spaľovanie komunálneho odpadu*** (ďalej len „spaľovne komunálneho odpadu“), akékoľvek teplo dodané z takýchto zariadení do iných zariadení v systéme EU ETS sa považuje za „teplo mimo ETS“ na účel pravidiel bezodplatného prideľovania kvót. To isté platí pre teplo dodávané z iných zariadení v systéme EU ETS do takýchto spaľovní komunálneho odpadu.

V tomto oddiele sa rozoberajú len zariadenia alebo technické jednotky zahrnuté do systému EU ETS s týmto novým označením „len monitorovanie, nahlasovanie a overovanie“. Všetky zariadenia alebo jednotky, v ktorých sa používa odpad a ktoré už boli zahrnuté do systému EU ETS pred rokom 2024, nie je potrebné ďalej rozoberať. **Všetky zariadenia a jednotky, ktoré boli identifikované ako zahrnuté v súlade s oddielmi 3.4.3 a 3.4.4, zostávajú plne v rámci systému EU ETS**.

Nové otázky

Otázky, ktoré je potrebné zodpovedať:

- Ako možno identifikovať spaľovne komunálneho odpadu, ktoré ešte nie sú zahrnuté do systému EU ETS, ale od 1. januára 2024 musia vykonávať monitorovanie, nahlasovanie a overovanie? (oddiel 6.1)
- Ako sa má v prípade týchto spaľovní komunálneho odpadu vykladať doložka o agregácii a „súvisiace činnosti“? (oddiel 6.2)
- Pokiaľ ide o zariadenia, ktoré sú už zahrnuté do systému EU ETS, došlo k zmenám v súvislosti s bodom 5 prílohy I, t. j. v súvislosti s vylúčením „jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu“? (oddiel 6.3)
- Ako prakticky implementovať zahrnutie označenia „len monitorovanie, nahlasovanie a overovanie“ do systému EU ETS, najmä v prípade zariadení, ktoré pozostávajú z častí úplne zahrnutých do systému EU ETS a častí zahrnutých len do monitorovania, nahlasovania a overovania? Usmernenie k tejto otázke je uvedené v oddiele 6.4.

6.1 Čo sú zariadenia na spaľovanie komunálneho odpadu?

Podľa predpokladu, že každé spoluspaľovanie je už zahrnuté do systému EU ETS, prvým identifikačným prvkom musí byť skutočnosť, že zariadenie, ktoré sa má začleniť, musí byť „spaľovňou odpadu“, ako je vymedzené v smernici o priemyselných emisiách (IED), ktorá upravuje spaľovanie odpadov, nie „zariadenie na spoluspaľovanie“. V IED sa vymedzuje58:

IED rozlišuje iba spaľovanie nebezpečného a iného odpadu

> *„„spaľovňa odpadov59“ je akákoľvek stacionárna alebo mobilná technická jednotka a zariadenie určené pre tepelné spracovanie odpadov so zužitkovaním vznikajúceho spaľovacieho tepla alebo bez neho, prostredníctvom spaľovania oxidáciou odpadov, ako aj ostatných procesov tepelného spracovania, ako sú pyrolytické, splyňovacie alebo plazmové procesy, pokiaľ sa látky vznikajúce pri spracovaní následne spaľujú.“*

IED neobsahuje vymedzenie pojmu „spaľovňa komunálneho odpadu“, keďže spaľovne odpadu sú vo všeobecnosti navrhnuté tak, aby flexibilne využívali mnohé druhy odpadu. V prílohe I k IED sú vymedzené dve rôzne činnosti:

> *5.2. Zneškodňovanie alebo zhodnocovanie odpadov v spaľovniach odpadov a zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov:*
>
> *(a) v prípade odpadu neklasifikovaného ako nebezpečný s kapacitou presahujúcou 3 tony za hodinu;*
>
> *(b) v prípade nebezpečného odpadu s kapacitou presahujúcou 10 ton za deň.*

Keďže tieto prahové hodnoty sú pomerne nízke, je veľmi pravdepodobné, že na väčšinu spaľovania alebo spoluspaľovania odpadu, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, sa bude vzťahovať povolenie IED. Menšie jednotky by boli relevantné pre systém EU ETS iba v prípade, ak by boli zahrnuté z dôvodu doložky o agregácii, pričom v takom prípade by zvyčajne išlo o jednotky na *spoluspaľovanie*, na ktoré by sa vzťahoval systém EU ETS nielen na účely monitorovania, nahlasovania a overovania, ako sa uvádza v oddieloch 3.4.3 a 3.4.4.

IED poskytuje ďalšie užitočné prvky na účely tohto usmernenia:

- Spaľovne odpadov využívajúce iba určité odpady z rastlinnej biomasy sú vyňaté z kapitoly IED o odpadoch60. Preto možno dospieť k záveru, že takéto zariadenia alebo jednotky sa nebudú klasifikovať ako zariadenia alebo jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu ani nebezpečného odpadu. Upozorňujeme, že táto výnimka sa neuplatňuje na komunálne odpady z biomasy (odpady z parkov a záhrad, kuchynský odpad atď.).

---

58 Článok 3 ods. 40 IED.

59 Upozorňujeme, že v terminológií EU ETS môže byť „zariadenie“ môže celé zariadenie alebo len „jednotka“.

60 Presnejšie, písm. a) bod i) článku 42 ods. 2 IED vylučuje celé písm. b) článku 3 ods. 31 z rozsahu pôsobnosti kapitoly IV IED [t. j. pravidlá o (spolu)spaľovaní odpadov], a teda:

(i) rastlinný odpad z poľnohospodárstva a lesníctva;

(ii) rastlinný odpad z potravinárskeho priemyslu, ak sa zhodnotí vytvorené teplo;

(iii) vláknitý rastlinný odpad z výroby buničiny a z výroby papiera z celulózy, ak sa spoluspaľuje na mieste výroby a vytvorené teplo sa zhodnocuje;

(iv) korkový odpad;

(v) drevný odpad s výnimkou drevného odpadu, ktorý môže obsahovať halogénované organické zlúčeniny alebo ťažké kovy následkom ošetrovania konzervátormi na drevo alebo nátermi, a ktorý zahŕňa najmä takýto drevný odpad pochádzajúci zo stavieb a demolácií.

Tento zoznam nezahŕňa napr. rastlinný odpad ako „odpad zo záhrad a parkov“, ktorý sa opäť klasifikuje ako komunálny podľa európskeho zoznamu odpadov.

- Podľa článku 45 ods. 1 písm. a) IED musí každé povolenie pre spaľovne odpadov obsahovať zoznam všetkých typov odpadov, ktoré možno spracovávať (identifikované podľa európskeho zoznamu odpadov61) a informácie o množstvách každého typu odpadov.

IED poskytuje základ pre záznamy o použití odpadu

- V článku 52 ods. 2 IED sa vyžaduje, aby prevádzkovateľ určil hmotnosť každého typu odpadu, pokiaľ možno podľa európskeho zoznamu odpadov. Je teda opodstatnený predpoklad, že prevádzkovatelia môžu poskytnúť príslušnému orgánu údaje preukazujúce, či v posledných rokoch spaľovali prevažne komunálne odpady. To isté platí v prípade nebezpečného odpadu.
- V článku 45 ods. 2 IED sa stanovujú dodatočné požiadavky na povolenie pre spaľovne odpadov, ktoré môžu využívať nebezpečné odpady. Je teda možné identifikovať, či sa môžu jednotky použiť na spaľovanie nebezpečného odpadu.
- V článku 50 IED sa vyžaduje, aby spaľovne odpadov na spaľovanie určitých62 nebezpečných odpadov boli navrhnuté, vybavené, postavené a prevádzkované takým spôsobom, aby sa teplota plynu vznikajúceho pri spaľovaní zvýšila aspoň na 1 100 °C na najmenej 2 sekundy, kým pri spaľovanie ostatných odpadov je potrebné zabezpečiť teplotu spaľovacieho plynu aspoň 850 °C. Preto možno predpokladať, že ak má jednotka na spaľovanie odpadov povolenie IED vyžadujúce teplotu spaľovacieho plynu aspoň 1100 °C a spĺňa požiadavky článku 45 ods. 2 smernice IED, ide o jednotku na spaľovanie nebezpečných odpadov.

Vymedzenie komunálneho odpadu

Druhým prvkom, ktorý je potrebné zohľadniť, je vymedzenie pojmu „komunálny odpad“. V nariadení o monitorovaní a nahlasovaní sa pojem „komunálny odpad“ vymedzuje rovnako ako v rámcovej smernici o odpade63, článku 3 ods. 2b:

> *„komunálny odpad“ je:*
>
> *(a) zmesový odpad a oddelene vyzbieraný odpad z domácností vrátane papiera a lepenky, skla, kovov, plastov, biologického odpadu, dreva, textílií, obalov, odpadu z elektrických a elektronických zariadení, použitých batérií a akumulátorov a objemného odpadu vrátane matracov a nábytku;*
>
> *(b) zmesový odpad a oddelene vyzbieraný odpad z iných zdrojov, ak je takýto odpad svojím charakterom a zložením podobný odpadu z domácností.*
>
> *Komunálny odpad nezahŕňa odpad z výroby, poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, rybárstva, septikov a kanalizačnej siete a čistiarní vrátane čistiarenského kalu, starých vozidiel alebo stavebného a demolačného odpadu.*
>
> *Týmto vymedzením nie je dotknuté rozdelenie zodpovednosti za nakladanie s odpadom medzi verejnými a súkromnými subjektmi.*

Európsky zoznam odpadov

---

[61] Rozhodnutie 2000/532/ES

[62] Konkrétnejšie sa aspoň 1 100°C vyžaduje len v prípade, ak sa spaľuje nebezpečný odpad s obsahom viac ako 1 % halogénovaných organických látok vyjadrených ako chlór.

[63] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc; konsolidované znenie: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2018-07-05

Tretím dôležitým právnym predpisom v tejto oblasti je európsky zoznam odpadov64. Môže sa použiť na určenie toho, čo možno považovať za „komunálny odpad“. Kategória 20 obsahuje „*komunálne odpady (odpady z domácností a podobné odpady z obchodu, priemyslu a inštitúcií) vrátane ich zložiek z triedeného zberu*“. Kategorizácia však nie je jedinečná. Kategória 20 obsahuje aj nebezpečné odpady (napr. batérie a pesticídy), pričom konkrétne obaly, ktoré budú významnou súčasťou zmesových komunálnych odpadov, sú aj v kategórii 15. Komunálny odpad je veľmi heterogénny a obsahuje širokú škálu materiálov bežných pre odpady z domácností (hoci zložky vhodné na recykláciu by sa mali pred spaľovaním z veľkej časti odstrániť). V tomto smere sú rámcová smernica o odpade a zoznam odpadov jednotné.

Príslušný orgán by preto mal posudzovať spaľovne odpadu, ktoré ešte nie sú zahrnuté do systému EU ETS, osobitne v jednotlivých prípadoch s použitím povolenia IED zariadenia a jeho dokumentácie o tokoch odpadu prijatých v minulosti (alebo plánovaných na použitie v prípade nových zariadení) na účel rozhodnutia, či ide o spaľovňu komunálneho odpadu, ktorú je potrebné zahrnúť do systému EU ETS pre povinnosti monitorovania, nahlasovania a overovania od roku 2024.

Identifikovanie spaľovní komunálneho odpadu

Na postupné hodnotenie možno použiť tieto aspekty:

1. Ak zariadenie alebo jednotka nemá povolenie IED s uvedením činnosti „5.2 Zneškodňovanie alebo zhodnocovanie odpadov v spaľovniach odpadov“, zariadenie alebo jednotka pravdepodobne nie sú relevantné65.
2. Ako už bolo uvedené, jednotky, ktoré sú podľa povolenia IED navrhnuté, vybavené, postavené a prevádzkované na spaľovanie určitých druhov nebezpečných odpadov, pretože spĺňajú kritérium teploty spaľovacieho plynu nad 1 100°C, možno považovať za jednotky na spaľovanie nebezpečného odpadu a môžu zostať vylúčené v súlade s bodom 5 prílohy I smernice o ETS.
3. Na základe povolenia IED a dokumentácie skutočne použitých tokov odpadov:
   a. ak sa použije len úzka špecifická škála (triedených, nie zmesových) druhov odpadov, je pravdepodobné, že nejde o komunálny odpad, najmä ak je možné identifikovať špecifické (priemyselné) zdroje odpadov;
   b. široká škála odpadov alebo veľmi zmesových odpadov obsahujúcich materiály typické pre odpad z domácností naznačuje, že môže ísť o zariadenie alebo jednotku na spaľovanie komunálneho odpadu;
   c. veľké percento (v zmysle energetického obsahu) nebezpečných odpadov (všetky čísla odpadov označené hviezdičkou v európskom zozname odpadov) naznačujú, že môže ísť o zariadenie alebo jednotku, ktoré sa nepoužívajú výlučne na komunálny odpad. So zložkami uvedenými v časti 20 európskeho zoznamu odpadov, ale označenými ako nebezpečný odpad, by sa v tomto hodnotení malo zaobchádzať ako s nebezpečným odpadom, a nie komunálnym. To by bolo v súlade so skutočnosťou, že aj pre návrh zariadenia a podmienky povolenia by prevládal nebezpečný charakter takéhoto odpadu66.

---

[64] Rozhodnutie 2000/532/ES

[65] Môže byť však prospešné skontrolovať jeho menovitý tepelný príkon, či sa naň predtým „nezabudlo“.

[66] Pozri uvedené informácie v súvislosti s požiadavkou IED na teplotu spaľovacieho plynu aspoň 1 100 °C a so splnením požiadavky článku 45 ods. 2 IED.

Hodnotenie prevládajúceho druhu odpadu by malo pokrývať predchádzajúce tri roky67 alebo najdlhšie možné obdobie, ak sa prevádzka začala v priebehu posledných troch rokov. Prevládajúci druh odpadu je definovaný ako druh odpadu s najväčším podielom na hmotnosti (komunálny odpad, nebezpečný odpad alebo ostatné odpady). Možné sú tieto výsledky:

- Prevládajúcim druhom je nebezpečný odpad. V tomto prípade zariadenie (alebo jednotka) zostáva mimo systému EU ETS.
- Prevládajúcim druhom sú ostatné odpady(ani komunálny, ani nebezpečný). V tomto prípade by zariadenie alebo jednotka mali byť úplne zahrnuté do systému EU ETS, t. j. nielen na účely monitorovania, nahlasovania a overovania.
- Prevládajúcim druhom je komunálny odpad. V tomto prípade by malo byť zariadenie zahrnuté na účely monitorovania, nahlasovania a overovania od roku 2024.
- Používajú sa všetky tri druhy odpadu bez jasne dominantného druhu odpadu. Zariadenie by malo byť úplne zahrnuté do systému EU ETS, keďže nejde len o zariadenie „na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu“.

Príklad:

V danom zariadení, ktoré spaľuje odpad, sa používajú tieto druhy odpadov: 34 % komunálneho odpadu, 33 % nebezpečného odpadu, 33 % ostatných odpadov. Prevládajúcim druhom odpadu je komunálny odpad. Zariadenie by preto malo byť zahrnuté len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania od roku 2024.

6.2 Činnosti súvisiace so spaľovaním komunálneho odpadu a doložka o agregácii

Súvislosť s iným „spaľovaním palív“

Pravidlo agregácie v bode 3 prílohy I sa nezmenilo. Rozhodovací strom uvedený v oddiele 4.5.1 je stále uplatniteľný na existujúce činnosti.

Keďže spaľovanie komunálneho odpadu je súčasťou vymedzenia pojmu „spaľovanie palív“, v zásade sa bude uplatňovať doložka o agregácii. To znamená, že napr. zariadenie pozostávajúce z dvoch liniek na spaľovanie komunálneho odpadu po 12 MW by malo príkon vyšší ako 20 MW, a preto by bolo zahrnuté do systému EU ETS len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania.

Keďže bežné spaľovanie palív a komunálneho odpadu patria do rovnakej činnosti, príslušné jednotky je potrebné sčítať v doložke o agregácii. Keďže sa však v bode 5 prílohy I stále vylučujú jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu, smernica vyžaduje rozlíšenie rôznych prípadov takto:

Môžu sa rozlišovať tieto prípady:

- Jednotka na spaľovanie komunálneho odpadu s príkonom vyšším ako 20 MWth: táto jednotka by sama osebe patrila do systému EU ETS na účely monitorovania, nahlasovania a overovania. Môže sa teda sama osebe klasifikovať ako *zariadenie*. Ak sa vykonávajú súvisiace činnosti (spaľovacie jednotky), ktorých príkon je *nižší* ako 20 MWth (okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného odpadu), tieto jednotky sú zahrnuté do plánu monitorovania a/alebo povolenia (v závislosti od postupu členského štátu), ale je potrebné vykonať len monitorovanie, nahlasovanie a overovanie.

[67] Keďže údaje musí posúdiť príslušný orgán pred koncom roka 2023, išlo by o roky 2020 – 2022.

- Jednotka na spaľovanie komunálneho odpadu nad 20 MWth (t. j. klasifikovaná ako *zariadenie*) a súvisiace činnosti (spaľovacie jednotky), ktoré majú samé osebe príkon *vyšší* ako 20 MWth (okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného odpadu): v tomto prípade musia byť jednotky okrem spaľovania komunálneho odpadu úplne zahrnuté do systému EU ETS. Ak sa potvrdí, že spaľovanie komunálneho odpadu predstavuje jednotku na *spaľovanie*, podlieha iba monitorovaniu, nahlasovaniu a overovaniu a teplo – ak sa dodáva na použitie v zariadení EU ETS vrátane toho istého zariadenia – sa považuje za „teplo mimo ETS". Tieto jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu sa majú zahrnúť do plánu monitorovania a/alebo povolenia (v závislosti od postupu členského štátu), ale pre tieto jednotky je potrebné vykonať iba monitorovanie, nahlasovanie a overovanie.

  Informácie o uplatnení tejto situácie v praxi sú uvedené v oddiele 6.4.

  Ak však príslušný orgán určí, že spaľovanie komunálneho odpadu je v skutočnosti *spoluspaľovanie*, musí byť plne začlenené do systému EU ETS (t. j. s povinnosťou odovzdať kvóty).
- Jednotka na spaľovanie komunálneho odpadu *pod* 20 MWth, ale ako zariadenie spolu s ďalšími spaľovacími jednotkami (každá nad 3 MWth) – je prekročená prahová hodnota 20 MWth (ale jednotky, ktoré neslúžia na spaľovanie komunálneho odpadu, spolu nedosahujú 20 MWth, t. j. zariadenie nebolo predtým zahrnuté do systému EU ETS). V tomto prípade sa všetky spaľovacie jednotky (vrátane jednotiek s príkonom do 3 MWth) sčítajú spolu do povolenia na emisie skleníkových plynov a/alebo plánu monitorovania len na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie.
- Zariadenie s činnosťou „spaľovanie palív", pri ktorom je prekročená prahová hodnota 20 MWth bez zahrnutia jednotiek na spaľovanie komunálneho odpadu a súčet samotných jednotiek na spaľovanie komunálneho odpadu nepresahuje prahovú hodnotu 20 MWth: zariadenie je v plnom rozsahu zahrnuté do systému EU ETS, ale *jednotky* na spaľovanie komunálneho odpadu zostávajú vylúčené zo systému EU ETS (pozri tiež oddiel 6.3).

Na posúdenie, ku ktorej z uvedených situácií došlo, je potrebné rozhodnúť, ktoré spaľovacie jednotky68 sú určené na „bežné spaľovanie" a ktoré patria do spaľovania komunálnych odpadov. Napríklad pomocné horáky využívajúce fosílne palivá na zvýšenie teploty spaľovania na úroveň požadovanú IED by sa klasifikovali ako jednotky, ktoré je potrebné zahrnúť ako súčasť jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu. Na druhej strane, ak sa napr. rezervný kotol s konvenčnými palivami používa na pokrytie potreby tepla siete diaľkového vykurovania počas hodín maximálneho výkonu alebo údržby jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu, takýto rezervný kotol by bol „bežnou spaľovacou jednotkou" pri posúdení v bodoch nižšie.

6.3 Jednotky na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu

Doložka o agregácii pre jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu

Na účely zahrnutia súvisiacich činností sa v zmene smernice o ETS z roku 2023 ponechal bod 5 prílohy I nezmenený:

> *„Keď sa zistí, že prahová hodnota kapacity akejkoľvek činnosti z tejto prílohy sa v nejakom zariadení prekročí, všetky jednotky, v ktorých sa spaľujú palivá,* ***okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu****, sa začlenia do povolenia na emisie skleníkových plynov."*

68 Príloha I bod 3: *„Uvedené jednotky môžu zahŕňať všetky typy kotlov, horákov, turbín, ohrievačov, priemyselných pecí, spaľovacích pecí, vypaľovacích pecí, sušiacich pecí, pecí, sušičiek, motorov, palivových článkov, chemických spaľovacích jednotiek, fakieľ resp. poľných horákov a termických alebo katalytických jednotiek dodatočného spaľovania."*

Treba to chápať tak, že to platí pri posudzovaní činností na úplné začlenenie do systému EU ETS, keďže v revízii smernice o ETS nedošlo k zmene. Toto pravidlo by sa malo pri zohľadnení pokrytia spaľovní komunálneho odpadu len na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie uplatňovať takto:

- Ak sa v zariadení vykonávajú iba iné činnosti uvedené v prílohe I ako „spaľovanie palív“, potom:
  - Súvisiace činnosti by sa mali riadiť bodom 5, t. j. všetky spaľovacie jednotky okrem tých, ktoré sú určené na spaľovanie komunálneho alebo nebezpečného odpadu, by mali byť vylúčené, ako sa uvádza v oddieloch 3.4 a 4.5 v prípade situácie pred zmenou z roku 2023.
  - Ak sú však jednotky identifikované ako jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu, ale nie nebezpečného odpadu, ktoré spolu prekračujú prahovú hodnotu 20 MWth, tieto jednotky je potrebné zahrnúť len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania.
- Ak všetky spaľovacie jednotky samotné prekročia prahovú hodnotu 20 MWth, možno predpokladať, že v zariadení sa vykonáva činnosť „spaľovanie palív“ a uplatňuje prístup uvedený v oddiele 6.2. Tento prístup vychádza zo skutočnosti, že spaľovanie komunálneho odpadu a iné spaľovanie palív patria do rovnakej činnosti uvedenej v prílohe I.

6.4 Ako implementovať začlenenie len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania

Implementácia v praxi

Pri implementácii začlenenia spaľovní komunálneho odpadu len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania v praxi by členské štáty mali zvážiť tieto aspekty:

- Ak bola spaľovňa komunálneho odpadu identifikovaná v súlade s oddielom 6.2 ako zariadenie, ktoré sa má zahrnúť do systému EU ETS len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania, členský štát môže pre toto zariadenie vydať povolenie na emisie skleníkových plynov. Nie je to však striktná požiadavka.
- Ak sa v zariadení, ktoré už je zahrnuté do systému EU ETS, nachádzajú jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu, ktoré spolu presahujú 20 MWth, existuje určitá flexibilita, či sa má s jednotkou na spaľovanie komunálneho odpadu a so zvyškom zariadenia zaobchádzať ako s dvomi samostatnými zariadeniami, t. j. so samostatnými plánmi monitorovania. Členské štáty sa môžu rozhodnúť zahrnúť tieto jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu do povolenia. Samostatné povolenie pre tieto jednotky sa nevyžaduje.
- Zariadenia alebo jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu zahrnuté len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania musia byť pokryté iba plánom monitorovania. Ak sa časti zariadenia, na ktoré sa v plnom rozsahu vzťahuje systém EU ETS, a časti, na ktoré sa vzťahuje len monitorovanie, nahlasovanie a overovanie, považujú za rovnaké zariadenie, v pláne monitorovania sa musí jasne uvádzať, ktoré zdrojové prúdy a zdroje emisií patria do ktorej časti.
- V každom prípade sa musia z praktických dôvodov vydávať samostatné ročné správy o emisiách za dve samostatné časti zariadenia, pretože za časť zariadenia, ktorá je v plnom rozsahu v systéme EU ETS, sa musí nahlásiť množstvo emisií, za ktoré je potrebné odovzdať kvóty (a toto množstvo musí byť zapísané do registra), a za spaľovňu komunálneho odpadu v režime iba monitorovanie, nahlasovanie a overovanie sa musia nahlásiť informácie, ktoré potom musia členské štáty oznamovať Komisii samostatne podľa článku 68 ods. 4 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní.

7 ZMENY PLATNÉ OD ROKU 2026

7.1 Kritérium biomasy od roku 2026

Kritériá biomasy a smernice RED II

Pred revíziou smernice o ETS v roku 2023 obsahoval bod 3 (doložka o agregácii) ustanovenie, že *„jednotky, ktoré používajú výlučne biomasu, sa na účely tohto výpočtu neberú do úvahy* [t. j. pri súčte tepelných príkonov spaľovacích jednotiek]. *Medzi jednotky používajúce výlučne biomasu patria jednotky, ktoré používajú fosílne palivá len počas spúšťania alebo vypínania jednotky.“* Toto ustanovenie bolo zo smernice vypustené. Ustanovenia uvedené v oddiele 3.4.5 sa preto od roku 2026 neuplatňujú. V dôsledku toho sa od roku 2026 neuplatňuje rozhodovací strom uvedený v oddiele 4.5. Nový rozhodovací strom je uvedený v oddiele 7.2.

Od roku 2026 sa otázka, či možno zariadenia vylúčiť zo systému EU ETS, nebude uplatňovať na základe jednotlivých jednotiek využívajúcich biomasu, ale na úrovni zariadení. Okrem toho je teraz objasnené, že iba biomasa s „nulovými emisiami“ umožní vylúčiť zariadenia zo systému EU ETS, t. j. biomasa musí spĺňať kritériá úspor emisií skleníkových plynov a udržateľnosti vymedzené v smernici RED II69. Príloha I, bod 2, druhá veta znie:

> *„Táto smernica sa nevzťahuje na zariadenia, v prípade ktorých počas predchádzajúceho relevantného päťročného obdobia uvedeného v článku 11 ods. 1 druhom pododseku emisie zo spaľovania biomasy v súlade s kritériami stanovenými podľa článku 14 prispievajú v priemere k viac ako 95 % celkových priemerných emisií skleníkových plynov.“*

Odkaz na článok 14 znamená spôsob, akým sa v nariadení o monitorovaní a nahlasovaní uplatňujú kritériá smernice RED II70.

---

[69] RED II znamená smernica o energii z obnoviteľných zdrojov v prepracovanom znení [smernica (EÚ) 2018/2001].

[70] V čase uverejnenia tohto usmernenia znie článok 38 ods. 5 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní takto: *„5. Ak sa odkazuje na tento odsek, biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy používané na spaľovanie musia spĺňať kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov stanovené v článku 29 ods. 2 až 7 a 10 smernice (EÚ) 2018/2001* [RED II].

Biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy vyrobené z odpadu a zvyškov okrem zvyškov z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybolovu a lesného hospodárstva však musia spĺňať len kritériá stanovené v článku 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001. Tento pododsek sa vzťahuje aj na odpad a zvyšky, ktoré sa pred ďalším spracovaním na biopalivá, biokvapaliny a palivá z biomasy najprv spracujú na produkt.

Na elektrinu, vykurovanie a chladenie vyrobené z tuhého komunálneho odpadu sa nevzťahujú kritériá stanovené v článku 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001.

Kritériá stanovené v článku 29 ods. 2 až 7 a 10 smernice (EÚ) 2018/2001 sa uplatňujú bez ohľadu na zemepisný pôvod biomasy.

Článok 29 ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001 sa uplatňuje na zariadenie vymedzené v článku 3 písm. e) smernice 2003/87/ES [smernica o ETS]**.**

Dodržiavanie kritérií stanovených v článku 29 ods. 2 až 7 a 10 smernice (EÚ) 2018/2001 sa posudzuje v súlade s článkom 30 a článkom 31 ods. 1 uvedenej smernice.

Ak biomasa používaná na spaľovanie nie je v súlade s týmto odsekom, jej obsah uhlíka sa považuje za fosílny uhlík.“

Usmerňovací dokument k nariadeniu o monitorovaní a nahlasovaní č. 3	Výklad príslušných kritérií smernice RED II podľa článku 38 ods. 5 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní a informácie o tom, ako poskytnúť dôkazy o súlade s týmito kritériami, sú uvedené v usmerňovacom dokumente Komisie k nariadeniu o monitorovaní a nahlasovaní č. 3 („otázky biomasy v systéme EU ETS“): https://climate.ec.europa.eu/system/files/2022-10/gd3_biomass_issues_en.pdf (71)

Pri uplatňovaní bodu 1 prílohy I by sa mali rozlišovať dva prípady:

- Pre existujúce inštalácie je usmernenie uvedené v oddiele 7.1.1;
- Zariadenia, ktoré nemali povinnosť monitorovania, nahlasovania a oznamovania v rámci EU ETS v príslušných východiskových rokoch72, ale mohli by patriť do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS v dôsledku vykonávaných činností, by sa mali považovať za nových účastníkov (pozri oddiel 7.1.2).

7.1.1 Posúdenie kritéria biomasy pre existujúce zariadenia

Na posúdenie, či je možné existujúce zariadenia vylúčiť zo systému EU ETS, poskytujú usmernenia tieto body:

1. Kritérium 95 % biomasy sa týka celkových emisií zariadenia, t. j. nevylučuje emisie z procesov. Je potrebné uviesť, že emisie z procesov, ak pochádzajú z biomasy, majú vždy nulovú hodnotu, keďže kritériá smernice RED II sa vzťahujú len na emisie zo spaľovania (pozri usmerňovací dokument č. 3 v rámčeku vyššie).
2. Kritérium týkajúce sa celkových emisií sa tiež neobmedzuje len na spaľovanie. Na určenie celkových emisií, ku ktorým sa majú emisie biomasy porovnávať, musia byť všetky emisie určené pomocou „predbežného emisného faktora“73. Ak by sa použil (konečný) emisný faktor, všetky príslušné emisie biomasy by boli nulové a nikdy by nedosiahli hranicu 95 %. Ak je už zariadenie zaradené do systému EU ETS (alebo je vylúčené podľa článku 27), je povinné vykonávať monitorovanie podľa plánu monitorovania schváleného príslušným orgánom. V tomto prípade sa na určenie nulových emisií a ako základ na stanovenie celkových emisií majú použiť údaje overených ročných správ o emisiách za príslušné roky. Ak príslušný orgán vykonal konzervatívny odhad ročných emisií podľa článku 70 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní, tento odhad by sa mal použiť namiesto ročnej správy o emisiách.
3. Ak zariadenie nebolo v prevádzke počas celého referenčného obdobia (napríklad z dôvodu odstávok v rámci údržby), zohľadnia sa všetky roky, za ktoré sú k dispozícii overené ročné správy o emisiách. Ak počas referenčného obdobia došlo k zlúčeniu alebo rozdeleniu zariadenia, použijú sa príslušné údaje predstavujúce situáciu po zlúčení alebo rozdelení.

---

[71] Upozorňujeme, že najčastejšie otázky na túto tému sú uvedené v materiáli odbornej prípravy Fóra súladu pre rok 2022 na adrese **https://climate.ec.europa.eu/system/files/2023-05/ets_mrva_training_biomass_en.pdf**

[72] Patria sem zariadenia, ktoré nikdy predtým neboli v systéme EU ETS (napr. pretože majú byť zahrnuté v dôsledku zmenených definícií činností uvedených v prílohe I, pozri oddiel 3.3), ale aj zariadenia, ktoré boli vylúčené z dôvodu splnenia 95 % prahovej hodnoty (alebo skôr , kritérium „využívanie výlučne biomasy“).

[73] Vymedzené v článku 3 ods. 36 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní: *„„predbežný emisný faktor“ je predpokladaný celkový emisný faktor paliva alebo materiálu vychádzajúci z obsahu uhlíka, ktorý sa skladá z pomernej časti biomasy a pomernej časti fosílií, pred jeho vynásobením pomernou časťou fosílií, ktorým sa vypočíta emisný faktor;“*

4. Príslušné orgány musia zbierať údaje o emisiách zariadení za roky 2019 až 2023 na účely oznámenia vnútroštátnych vykonávacích opatrení v septembri 2024. Na účel administratívnej efektívnosti a využívanie najnovších dostupných údajov sa údaje o emisiách z týchto piatich základných rokov vnútroštátnych vykonávacích opatrení majú použiť aj na účely kritéria biomasy podľa bodu 1 prílohy I. V údajoch vnútroštátnych vykonávacích opatrení, podobne ako v ročných správach o emisiách, sa emisie nahlasujú v súlade s nariadením o monitorovaní a nahlasovaní, t. j. emisie biomasy, ktoré spĺňajú kritériá udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov podľa smernice RED II, a v súlade s článkom 38 ods. 5 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní samostatne.

   Na roky 2019 a 2020 sa v nariadení o monitorovaní a nahlasovaní výslovne nepožadovalo nahlasovanie emisií biomasy. Niektoré členské štáty umožnili ich nahlasovanie jednoducho ako nulové. Až od nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní z roku 2018 (platného od roku 2021) je povinné nahlasovať emisie biomasy pomocou *predbežného emisného faktora*. Prevádzkovatelia budú musieť preto poskytnúť najlepšie dostupné údaje za tieto roky na účely bodu 1 prílohy I k smernici o ETS. Takéto najlepšie dostupné údaje môžu byť založené na štandardných hodnotách predbežného emisného faktora (úroveň 2: z národných inventúr skleníkových plynov, úroveň 1: emisné faktory uvedené v prílohe k usmerňovaciemu dokumentu k nariadeniu o monitorovaniu a nahlasovaniu č. 3, pozri rámček vyššie).

   Ak prevádzkovatelia nepredložia základné údaje o vnútroštátnych vykonávacích opatreniach, pretože nežiadajú o bezodplatné pridelenie kvót, príslušný orgán bude musieť vychádzať z ročných správ o emisiách. Na účely ucelenosti sa však majú použiť rovnaké základné roky.

Uplatniteľné referenčné obdobie

5. Zatiaľ čo kritériá udržateľnosti sa na kvapalnú biomasu vzťahovali už počas 3. fázy systému EU ETS, kritériá smernice RED II boli relevantné pre palivá z biomasy (t. j. tuhá a plynná biomasa) až od roku 2022 a mnohé členské štáty povolili prevádzkovateľom výnimku podľa článku 38 ods. 6, podľa ktorej je monitorovanie dodržiavania týchto kritérií povinné až od roku 2023. Prevádzkovatelia tak budú mať na zber údajov v roku 2024 na základe súčasných kritérií smernice RED II k dispozícii iba jeden alebo dva úplné roky. Spätná certifikácia biomasy nie je podľa pravidiel smernice RED II možná,
   t. j. kritériá smernice RED II nemožno kontrolovať pre roky, kedy sa v členskom štáte neuplatňovali. Zber údajov sa preto bude vzťahovať na roky, pre ktoré sa uplatňujú rôzne súbory kritérií udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov. Pravidlá pre biomasy s nulovými emisiami uplatňované na účely nahlasovania emisií počas príslušného roka je potrebné zvážiť na účely kritéria biomasy uvedeného v bode 1 prílohy I.

   Pre následné údaje vnútroštátnych vykonávacích opatrení (napr. základné roky 2024 – 2028, za ktoré členské štáty predložia údaje v roku 2029), sa budú musieť uplatňovať úplné kritériá smernice RED II stanovené v nariadení o monitorovaní a nahlasovaní.

Uplatnenie zmien kritérií smernice RED

6. Priemerný percentuálny podiel nulových emisií na celkových emisiách zariadenia v dostupných rokoch počas referenčného obdobia sa vypočíta nasledovne, aby sa určilo, či viac ako 95 % emisií pochádza z biomasy s nulovými emisiami (pozri aj príklad nižšie):
   - Najskôr vypočítajte súčet emisií za obdobie 5 rokov:
     - A = súčet emisií spĺňajúcich kritériá smernice RED II
     - B = súčet ostatných emisií (fosílne a biomasa nespĺňajúca kritéria smernice RED II)
   - Potom vypočítajte C = A / (A + B)
   - Ak C > 95%, zariadenie sa má vylúčiť.

Príklad:

Zdrojový tok	t CO_2	2019	2020	2021	2022	2023	Súčet (5 rokov)
Biomasa č. 1	fosílne						
	v súlade so smernicou RED II	1 003 406	995 516	997 521	998 438	996 911	**4 991 792**
	ostatné biomasy						
Zemný plyn	fosílne	29 862	29 883	29 935	30 014	29 920	**149 614**
	v súlade so smernicou RED II						
	ostatné biomasy						
Vápenec	fosílne	5 019	4 993	5 019	4 984	4 992	**25 007**
	v súlade so smernicou RED II						
	ostatné biomasy						
Biomasa č. 2	fosílne						
	v súlade so smernicou RED II	24 935	25 064	25 021			**75 020**
	ostatné biomasy				24 886	25 075	**49 961**
Súčet	fosílne						**174 621**
	v súlade so smernicou RED II						**5 066 812**
	ostatné biomasy						**49 961**
Celkové emisie (fosílne + biomasa nespĺňajúca kritéria smernice RED II)							**5 291 394**
Nulové emisie							**5 066 812**
Percentuálny podiel nulových emisií							**95,8%**
						kritérium splnené	

7.1.2 Posúdenie zariadenia, ktoré nebolo predtým zahrnuté do systému EU ETS

Prípad A: Zariadenie bolo v prevádzke aspoň jeden celý kalendárny rok v základnom období uvedenom v oddiele 7.1.1, ale počas tohto obdobia nebolo zahrnuté do systému EU ETS: V zásade platí rovnaký prístup, aký je opísaný v oddiele 7.1.1. Zariadenie však nemalo povolenie na emisie skleníkových plynov ani povinnosť dodržiavať nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní. Dostupnosť údajov je preto obmedzená, pokiaľ členský štát nemá zavedené príslušné povinnosti monitorovania (napr. na poskytovanie dôkazov o svojich vnútroštátnych cieľoch v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov). Prevádzkovateľ by mal príslušnému orgánu poskytnúť „najlepšie dostupné údaje“74 o svojich emisiách počas príslušného základného obdobia (alebo najdlhšieho dostupného obdobia, ak nie je v prevádzke počas celého základného obdobia). Príslušný orgán by mal vykonať konzervatívny odhad podľa článku 70 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní; ak sa to považuje za potrebné.

[74] Pri vychádzaní z metód monitorovania v nariadení o monitorovaní a nahlasovaní v maximálnej možnej miere bez vyžadovania konkrétnych úrovní. Na charakterizovanie zdrojových prúdov možno považovať informácie z aktuálne používaných palív a materiálov za platné aj pre predchádzajúce roky. Údaje o spotrebe palív a materiálov by sa mali podľa možnosti preukázať pomocou finančných výkazov alebo údajov o výrobe. Ak členský štát vyžaduje nahlasovanie udržateľnosti biomasy na účely svojho vnútroštátneho cieľa v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, môžu sa použiť aj tieto údaje.

Prípad B: Pre zariadenia, ktoré neboli v prevádzke („zariadenia na zelenej lúke“), nie je uvedený prístup vhodný. Odchylný prístup by sa preto mal uplatňovať výlučne pri takýchto zariadeniach:

1. *Ak prevádzkovateľ takéhoto zariadenia poskytne príslušnému orgánu uspokojivý dôkaz, že viac ako 95 % jeho emisií bude pochádzať z biomasy, ktorá spĺňa kritériá smernice RED II*, príslušný orgán môže rozhodnúť o vylúčení zariadenia zo systému EU ETS od začiatku jeho prevádzky. Takéto dôkazy môžu vychádzať z opisu konštrukcie zariadenia poskytnutého príslušnému orgánu na účely povolenia v kombinácii so zmluvami o dodávkach pre konkrétne druhy a množstvá palív (vrátane biomasy a informácií o ich plánovanej certifikácii podľa smernice RED II).
2. Ak nie je možné vylúčiť výskyt emisií iných ako z biomasy alebo ak môže dôjsť k spaľovaniu biomasy, ktorá nespĺňa kritériá smernice RED II, alebo ak má príslušný orgán akékoľvek iné pochybnosti o predpokladanom využití biomasy, príslušný orgán musí prevádzkovateľa požiadať o poskytnutie údajov o emisiách za celý prvý kalendárny rok prevádzky v súlade s nariadením o monitorovaní a nahlasovaní. Na tento účel bude potrebné začleniť zariadenie do systému EU ETS vydaním povolenia na emisie skleníkových plynov a schválením plánu monitorovania.
3. Keď ročná správa o emisiách alebo prípadne správa s údajmi o novom účastníkovi (za celý prvý kalendárny rok prevádzky zariadenia) potvrdí, že je splnené kritérium viac ako 95 % nulových emisií biomasy, zariadenie môže byť vylúčené na zvyšok príslušného päťročného obdobia.

V oboch prípadoch A aj B sa so zariadeniami, na ktoré sa predtým nevzťahoval systém EU ETS, ale ktoré sú zahrnuté od roku 2026 na základe kritéria 95 % biomasy, bude zaobchádzať ako s novými účastníkmi v súvislosti so získaním povolenia a bezodplatným prideľovanie kvót. Preto nie je potrebné oznamovať ich Komisii ako súčasť zoznamu podľa článku 11 ods. 1 smernice o ETS. Členský štát by však mal čo najskôr informovať nových účastníkov spôsobom, ktorý umožní začlenenie zariadenia do systému EU ETS od 1. januára 2026.

7.2 Nový postupný prístup týkajúci sa agregácie spaľovacích jednotiek

Doplnenia v porovnaní so situáciou v roku 2024 sú vyznačené **tučným písmom** a vypustenia sú ~~prečiarknuté~~.

7.2.1 Určenie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS

Rozhodovací strom uplatniteľný od roku 2026

Na základe predchádzajúcich oddielov možno pri určovaní, či zariadenie patrí do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS od 1. januára 2026, postupovať podľa nasledujúceho rozhodovacieho stromu:

1. Použite čo najširšie hranice zariadenia (kapitola 2).
2. **Ak zariadenie využíva značné množstvo biomasy, takže kritérium „95 % udržateľnej biomasy“ (pozri oddiel 7.1) môže byť relevantné, vykonajte posúdenie podľa uvedeného oddielu.**
   a. **Viac ako 95 % emisií zariadenia môže byť nulových, pretože pochádzajú z biomasy spĺňajúcej smernicu RED II[75,76]: Zariadenie nebude zahrnuté do systému EU ETS. *Ukončite rozhodovací strom.***
   b. **Menej ako 95 % emisií zariadenia môže byť nulových, pretože pochádzajú z biomasy spĺňajúcej smernicu RED II: *Pokračujte bodom 3.***
3. Vykonávajú sa v zariadení činnosti uvedené v prílohe I iné ako „spaľovanie palív“? (oddiel 3.2).
   a. ÁNO: Je prekročená prahová hodnota kapacity špecifickej pre aktivitu (ak existuje)?
      i. ÁNO:
         1. Zahrňte všetky priamo súvisiace činnosti (najmä spaľovacie jednotky vrátane ich čistenia odpadových plynov).
         2. Skontrolujte jednotky na spaľovanie ~~komunálneho a~~ nebezpečného odpadu, ktoré sa majú vylúčiť podľa oddielu 3.4.4 ~~(od roku 2024)~~ pri zohľadnení kapitoly 6.
         3. *Pokračujte bodom 10* (oddiel 7.2.2).
      ii. NIE: *Pokračujte bodom 4* (posúdenie spaľovacích jednotiek).
   b. NIE: *Pokračujte bodom 4* (posúdenie spaľovacích jednotiek).
4. Uveďte všetky spaľovacie jednotky zariadenia.
5. Vylúčte jednotky na spaľovanie ~~komunálneho a~~ nebezpečného odpadu (pozri oddiely 3.4.3 a 3.4.4) zo zoznamu získaného podľa bodu 3, ale ponechajte na zozname jednotky na spoluspaľovanie odpadu; ~~od roku 2024~~ zohľadnite jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu v súlade s oddielmi 6.2 a 6.3.
6. ~~Vylúčte zo zoznamu jednotky na biomasu.~~
7. Vylúčte zo zoznamu jednotky s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MWth.
8. Sčítajte všetky menovité tepelné príkony zvyšných jednotiek na zozname spaľovacích jednotiek.
9. Presahuje súčet stanovený podľa bodu 8 hodnotu 20 MWth?

---

[75] Je potrebné uviesť, že emisie z procesov, ak pochádzajú z biomasy, majú vždy nulovú hodnotu, keďže kritériá smernice RED II sa vzťahujú len na emisie zo spaľovania.

[76] Súlad s kritériami smernice RED II možno kontrolovať len od obdobia, počas ktorého sa kritériá uplatňujú v konkrétnom členskom štáte.

c. ÁNO: Zariadenie spadá do systému EU ETS. Znova pridajte všetky jednotky vylúčené podľa bodu 5 ~~a 6~~. ~~Od roku 2024~~ Rozlišujte medzi prípadmi, keď sú jednotky na spaľovanie komunálneho odpadu zahrnuté len na účely monitorovania, nahlasovania a overovania a prípadmi úplného začlenenia (pozri oddiely 6.2 a 6.3). *Pokračujte bodom 10* (oddiel 7.2.2).

d. NIE: Zariadenie nespadá do systému EU ETS. *Ukončite rozhodovací strom*.

7.2.2 Identifikovanie zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, ale mohli by byť vylúčené ako „malé zariadenia“ podľa článku 27

10. Má príslušný členský štát v úmysle povoliť vylúčenie malých zariadení podľa článku 27?

a. NIE: Zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS alebo môže byť vylúčené podľa článku 27a. *Pokračujte bodom 12.*

b. ÁNO: *Pokračujte bodom 11.*

11. Je splnené aspoň jedno z nasledujúcich kritérií?

i. Zariadením je nemocnica (pozri oddiel 5.5).

ii. Zariadenie vykonáva činnosť uvedenú v prílohe I inú ako „spaľovanie palív“ a ročné emisie skleníkových plynov potenciálne[49] zahrnuté do systému EU ETS za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“[78] boli nižšie ako 25 000 ton (ekv.) CO2[79], [80].

iii. Zariadenie vykonáva činnosť „spaľovanie palív“ uvedenú v prílohe I a súhrnná kapacita (vrátane kapacity jednotiek uvedených v bodoch 5 a 6) je nižšia ako 35 MWth [81] a ročné emisie skleníkových plynov potenciálne[77] zahrnuté do systému EU ETS za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“ boli nižšie ako 25 000 ton (ekv.) CO2[79].

a. ÁNO: Zariadenie môže byť vylúčené zo systému EU ETS, ak sa zavedú rovnocenné opatrenia a opatrenia na monitorovanie a nahlasovanie v súlade s článkom 14 a ak sa zariadenie oznámi Komisii najneskôr v príslušnej lehote na oznámenie vnútroštátnych vykonávacích opatrení[78].

b. NIE: Zariadenie zostáva v systéme EU ETS alebo môže byť vylúčené podľa článku 27a.

---

[77] Ide o uvedenie emisií zariadení, ktoré už boli predtým vyňaté zo systému EU ETS.

[78] Zoznam zariadení a úrovní bezodplatne pridelených kvót uvedených vo vnútroštátnych vykonávacích opatreniach podľa článku 11 ods. 1 Lehota na toto oznámenie zo strany členských štátov je 30. september 2024 a potom každých 5 rokov. Tri roky na posúdenie danej prahovej hodnoty sú preto roky 2021, 2022 a 2023 a následne každých päť rokov.

[79] S cieľom umožniť aj vylúčenie malých zariadení, ktoré začali svoju činnosť uvedenú v prílohe I len v jednom z troch príslušných rokov, sa zohľadňujú len roky, počas ktorých sa už zariadenie prevádzkovalo.

[80] Emisie z biomasy sa musia z tohto výpočtu vylúčiť.

[81] Pri posúdení prahovej hodnoty 35 MW a 25 000 ton (ekv.) CO2 pre možné vylúčenie zo systému EU ETS sa započítava aj spotreba paliva (a emisie CO2) z jednotiek s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MWth. Vylúčenie spotreby paliva je relevantné len pri posudzovaní, či zariadenie patrí do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS.

7.2.3 Identifikovanie zariadení alebo jednotiek, ktoré by mohli byť vylúčené podľa článku 27a

12. Má príslušný členský štát v úmysle povoliť vylúčenie malých zariadení podľa článku 27a ods.182?
    a. NIE: Zariadenie je zahrnuté do systému EU ETS. *Pokračujte bodom 14.*
    b. ÁNO: *Pokračujte bodom 13.*
13. Vypúšťalo zariadenie80 menej ako 2 500 ton CO2 ročne za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“?
    a. ÁNO: *Zariadenie možno vylúčiť zo systému EU ETS.*
    b. NIE: *Pokračujte bodom 14.*
14. Má členský štát v úmysle povoliť vylúčenie rezervných a záložných jednotiek podľa článku 27a ods. 383?
    a. NIE: Celé zariadenie zostáva v systéme EU ETS. *Ukončite rozhodovací strom.*
    b. ÁNO: *Pokračujte bodom 15.*
15. Má zariadenie rezervné alebo záložné jednotky, ktoré sa neprevádzkovali viac ako 300 hodín za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu „zoznamu vnútroštátnych vykonávacích opatrení“?
    a. ÁNO: *Tieto jednotky možno vylúčiť zo systému EU ETS.*
    b. NIE: Celé zariadenie zostáva v systéme EU ETS. *Ukončite rozhodovací strom.*

---

[82] Článok 27a ods. 1: „*Členské štáty môžu vylúčiť zo systému EU ETS zariadenia, ktorých emisie nahlásené príslušnému orgánu dotknutého členského štátu predstavujú za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu [vnútroštátnych vykonávacích opatrení] menej ako 2 500 ton ekvivalentu oxidu uhličitého bez ohľadu na emisie z biomasy*“ za podmienok stanovených v tomto článku.

[83] „*3. Členské štáty môžu vylúčiť zo systému EU ETS aj rezervné alebo záložné jednotky, ktoré neboli v prevádzke viac ako 300 hodín ročne za každý z troch rokov predchádzajúcich oznámeniu podľa odseku 1 písm. a), za rovnakých podmienok, ako sú stanovené v odsekoch 1 a 2.*“

8 PRÍLOHA

8.1 Glosár

CA..... Príslušný orgán

KVET..... Kombinovaná výroba tepla a elektriny (kogenerácia)

FAR..... Pravidlá bezodplatného prideľovania: Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/331 z 19. decembra 2018, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného prideľovania emisných kvót podľa článku 10a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, platné v celej Únii. Na stiahnutie: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj

EU ETS..... Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii. Na účely tohto usmernenia sa systém EU ETS vzťahuje na systém obchodovania s emisiami pre stacionárne zariadenia (t. j. zariadenia, na ktoré sa vzťahuje kapitola III smernice o ETS).

Smernica o ETS.. Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES. Na stiahnutie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087-20230605

GD ..... Usmerňovací dokument. Usmerňovacie dokumenty komisie na tému MRVA (najmä usmerňovací dokument č. 3 k záležitostiam biomasy) sú uvedené na adrese https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en

GHG..... Skleníkové plyny uvedené v prílohe II k smernici o ETS. V tomto usmernení sa berú do úvahy iba skleníkové plyny, ktoré sú uvedené v prílohe I pre každú činnosť.

IED..... Smernica o priemyselných emisiách, t. j. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia), http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/2011-01- 06

MRR..... Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní: Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012. Konsolidované znenie na stiahnutie: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-08-28

MRV..... Monitorovanie, nahlasovanie a overovanie

MRVA ..... Monitorovanie, nahlasovanie, overovanie a akreditácia

ČS ..... Členský(-é) štát(-y). Upozorňujeme, že v tomto usmernení by sa to malo chápať ako „členské štáty EÚ a Nórsko, Island a Lichtenštajnsko“, t. j. všetky štáty, ktoré sa zúčastňujú na systéme EU ETS

MWI ..... Spaľovanie komunálneho odpadu

NACE..... Štatistická klasifikácia ekonomických činností v Európskom spoločenstve

NIM ..... Vnútroštátne vykonávacie opatrenia podľa článku 11 RED II

..... Smernica o energii z obnoviteľných zdrojov II: Smernica

Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (prepracované znenie). Na stiahnutie: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/2022-06-07

WFD..... Rámcová smernica o odpade: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc; konsolidované znenie: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2018-07-05

8.2 Príloha I k revidovanej smernici o ETS (okrem činností leteckej dopravy a námorných činností)

Doplnenia v porovnaní so situáciou v roku 2023 sú vyznačené **tučným písmom** a vypustenia sú ~~prečiarknuté~~.

Kategórie činností, na ktoré sa uplatňuje táto smernica

1. Táto smernica sa nevzťahuje na zariadenia ani časti zariadení používané na výskum, vývoj a testovanie nových výrobkov a procesov ~~a na zariadenia využívajúce výlučne biomasu~~. **Táto smernica sa nevzťahuje na zariadenia, v prípade ktorých počas predchádzajúceho relevantného päťročného obdobia uvedeného v článku 11 ods. 1 druhom pododseku emisie zo spaľovania biomasy v súlade s kritériami stanovenými podľa článku 14 prispievajú v priemere k viac ako 95 % celkových priemerných emisií skleníkových plynov.**

2. Prahové hodnoty uvedené nižšie odkazujú vo všeobecnosti na výrobné kapacity alebo výstupy. Ak sa niekoľko činností patriacich do rovnakej kategórie vykonáva v tom istom zariadení, kapacity týchto činností sa sčítavajú.

3. S cieľom rozhodnúť o začlenení zariadenia do systému EU ETS sa pri výpočte celkového menovitého tepelného príkonu zariadenia spočítajú menovité tepelné príkony všetkých technických jednotiek, ktoré sú jeho súčasťou a v ktorých sa v rámci daného zariadenia spaľujú palivá. ~~Tieto~~ **Uvedené** jednotky **môžu** ~~by mohli~~ zahŕňať všetky typy

kotlov, horákov, turbín, ohrievačov, priemyselných pecí, spaľovacích pecí, vypaľovacích pecí, sušiacich pecí, pecí, sušičiek, motorov, palivových článkov, chemických spaľovacích jednotiek, fakieľ resp. poľných horákov a termických alebo katalytických jednotiek dodatočného spaľovania. Jednotky s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MW ~~a jednotky, ktoré používajú výlučne biomasu~~, sa na účely tohto výpočtu neberú do úvahy. ~~Medzi jednotky používajúce výlučne biomasu patria jednotky, ktoré používajú fosílne palivá len počas spúšťania alebo vypínania jednotky.~~

4. Ak jednotka slúži na činnosť, pre ktorú prahová hodnota nie je vyjadrená ako celkový menovitý tepelný príkon, pri rozhodovaní o začlenení do systému EU ETS má prednosť prahová hodnota tejto činnosti.

5. Keď sa zistí, že prahová hodnota kapacity akejkoľvek činnosti z tejto prílohy sa v nejakom zariadení prekročí, všetky jednotky, v ktorých sa spaľujú palivá, okrem jednotiek na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu, sa začlenia do povolenia na emisie skleníkových plynov.

	Činnosti	**Skleníkové plyny**
1	Spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW (okrem zariadení na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu) **Od 1. januára 2024 spaľovanie palív v zariadeniach na spaľovanie komunálneho odpadu s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW na účely článkov 14 a 15.**	Oxid uhličitý
2	~~Rafinovanie minerálnych olejov~~ **Rafinácia oleja s prevádzkou spaľovacích jednotiek s celkovým menovitým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW**	Oxid uhličitý
3	Výroba koksu	Oxid uhličitý
4	Praženie alebo spekanie vrátane granulovania kovovej rudy (vrátane sulfidových rúd)	Oxid uhličitý
5	Výroba ~~surového~~ železa alebo ocele (~~z prvotných alebo druhotných surovín~~ **primárne alebo sekundárne tavenie**) vrátane kontinuálneho liatia, s kapacitou väčšou ako 2,5 tony za hodinu	Oxid uhličitý
6	Výroba alebo spracovanie železných kovov (vrátane železných zliatin), pri ktorej sa prevádzkujú spaľovacie jednotky s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW). Spracovanie zahŕňa okrem iného valcovne, predohrievače, žíhacie pece, kováčne, zlievarne, pokovovanie a morenie	Oxid uhličitý
7	Výroba primárneho hliníka **alebo oxidu hlinitého**	Oxid uhličitý a ~~plnofluórované~~ **úplne fluórované**
8	Výroba sekundárneho hliníka, kde sa prevádzkujú spaľovacie jednotky s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW	Oxid uhličitý

	Činnosti	Skleníkové plyny
9	Výroba alebo spracovanie neželezných kovov vrátane výroby zliatin, rafinácie, výroby odliatkov atď., kde sa prevádzkujú spaľovacie jednotky s celkovým menovitým tepelným príkonom (vrátane palív použitých ako redukčné činidlá) väčším ako 20 MW.	Oxid uhličitý
10	Výroba cementového slinku v rotačných peciach s výrobnou kapacitou väčšou ako 500 ton za deň alebo v iných peciach s výrobnou kapacitou väčšou ako 50 ton za deň	Oxid uhličitý
11	Výroba vápna alebo kalcinácia dolomitu a magnezitu v rotačných peciach alebo iných peciach s výrobnou kapacitou väčšou ako 50 ton za deň	Oxid uhličitý
12	Výroba skla vrátane sklených vlákien s kapacitou tavenia presahujúcou 20 ton za deň	Oxid uhličitý
13	Výroba keramických výrobkov vypaľovaním, hlavne krytinových škridiel, tehál, žiaruvzdorných tvárnic, obkladačiek, kameniny alebo porcelánu s výrobnou kapacitou presahujúcou 75 ton za deň	Oxid uhličitý
14	Výroba izolačného materiálu z minerálnej vlny využívajúcej sklo, kameň alebo trosku s výrobnou kapacitou väčšou ako 20 ton za deň	Oxid uhličitý
15	Sušenie alebo kalcinácia sadrovca alebo výroba sadrokartónu a iných výrobkov zo sadrovca **s kapacitou výroby kalcinovanej sadry alebo sušenej druhotnej sadry väčšou ako 20 ton denne**~~, kde sa prevádzkujú spaľovacie jednotky s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW.~~	Oxid uhličitý
16	Výroba buničiny z dreva alebo iných vláknitých materiálov	Oxid uhličitý
17	Výroba papiera alebo lepenky s výrobnou kapacitou väčšou ako 20 ton denne	Oxid uhličitý
18	Priemyselná výroba sadzí zahŕňajúca karbonizáciu organických látok, ako sú oleje, dechty, zvyšky z krakovania a destilácie, **s kapacitou výroby väčšou ako 50 ton denne** ~~pri ktorej sa prevádzkujú spaľovacie jednotky s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW~~	Oxid uhličitý
19	Výroba kyseliny dusičnej	Oxid uhličitý a oxid dusný
20	Výroba kyseliny adipovej	Oxid uhličitý a oxid dusný
21	Výroba glyoxalu a kyseliny 2-oxoetánovej	Oxid uhličitý a oxid dusný
22	Výroba amoniaku	Oxid uhličitý
23	Výroba väčšiny organických chemikálií krakovaním, reformovaním, čiastočnou alebo celkovou oxidáciou alebo podobnými postupmi, s výrobnou kapacitou väčšou ako 100	Oxid uhličitý
24	Výroba vodíka (H2) a syntézneho plynu ~~reformovaním alebo čiastočnou oxidáciou s výrobnou~~ s kapacitou **výroby** väčšou ako ~~25~~ **5** ton ~~za deň~~ **denne**	Oxid uhličitý
25	Výroba uhličitanu sodného (Na2CO3) a hydrogénuhličitanu sodného (NaHCO3)	Oxid uhličitý

	Činnosti	**Skleníkové plyny**
26	Zachytávanie skleníkových plynov zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, na účely prepravy a geologického ukladania v úložisku povolené podľa smernice 2009/31/ES	Oxid uhličitý
27	Preprava skleníkových plynov ~~potrubím~~ na účely geologického ukladania v úložisku povolená podľa smernice 2009/31/ES**, s výnimkou emisií, na ktoré sa vzťahuje iná činnosť podľa tejto smernice**	Oxid uhličitý
28	Geologické ukladanie skleníkových plynov povolené podľa smernice 2009/31/ES	Oxid uhličitý